

Lokalna razvojna strategija LAG-a Južna Istra za razdoblje 2023. – 2027.

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
Podmjera 19.1. »Pripremna pomoć« – provedba tipa operacije 19.1.1. »Pripremna pomoć« Mjera 19 »Potpora
lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER
(CLLD – Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)«
Lokalna akcijska grupa „Južna Istra“

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014.-2020. (2021. i 2022.)

Udio sufinanciranja: 90% EU, 10% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj; Europa ulaže u ruralna područja

POPIS KRATICA

AGRONET	Elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi
ARKOD	Sustav identifikacije zemljišnih parcela
APPRRR	Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
CLLD	eng. <i>Community Led Local Development</i> - Lokalni razvoj vođen lokalnom zajednicom
DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska unija
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESI	Europski strukturni i investicijski fondovi
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HOK	Hrvatska obrtnička komora
IT	Informacijske tehnologije
JLS	Jedinica lokalne samouprave
LAG	Lokalna akcijska grupa
LEADER	Program Europske unije za razvoj ruralnih područja fran. <i>Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale</i>
LRS	Lokalna razvojna strategija
MRRFEU	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
NP	Nacionalni park
OCD	Organizacije civilnog društva
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
PRR	Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020.
PG	Poljoprivredno gospodarstvo

RH	Republika Hrvatska
SPZPP	Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027.
TZ	Turistička zajednica
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika EU-a

SADRŽAJ

1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS	7
1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a	7
1.1.1. Područje LAG-a	7
Slika 1: Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u	8
Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske	12
Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u	10
1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a	11
1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a	12
1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština.....	12
Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a	12
1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a.....	13
Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a	14
Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a	14
1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a	14
Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a	15
1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a.....	16
Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a	17
1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a	17
Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja	20
Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	20
Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	21
Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	21
Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a	22
Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a	22
Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a	23
Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a	23
Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	24
Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a	25
Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a	25
1.3. Demografske značajke LAG područja	27
Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a	27
Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a	28
2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022.	29

Tablica 19: Rezultati provedbe LRS u razdoblju 2014. – 2022. i provedbe drugih projekata.....	30
3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS	31
3.1. Opis partnerstva	31
Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a).....	32
Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS	32
(Skupština LAG-a)	32
Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju	32
3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS	33
Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS	33
4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA	34
4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize.....	34
Tablica 24: SWOT analiza LAG-a Južna Istra - detaljna SWOT analiza u prilogu br. 4	34
5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS	37
5.1. Prikaz potreba LAG područja	37
Tablica 25: Potrebe LAG područja	37
5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS	39
Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS.....	39
5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje.....	41
Tablica 27: Intervencije u LRS	41
Tablica 28: Projekti suradnje.....	41
Tablica 29: Opis intervencija	42
5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima.....	53
5.5. Usklađenost LRS sa ZPP	54
Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP	54
6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS	56
6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS.....	56
Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS	57
6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS	57
Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP	59
7. FINANCIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS	61
7.1. Financijski plan provedbe LRS	61
Tablica 33: Financijski plan provedbe LRS	62
7.2. Akcijski plan provedbe LRS	62
Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS	62
8. PRILOZI	63

Prilog 1.	63
Prilog 2.	68
Prilog 3.	80
Prilog 4.	81
Prilog 5.	86
Prilog 6.	91

1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS

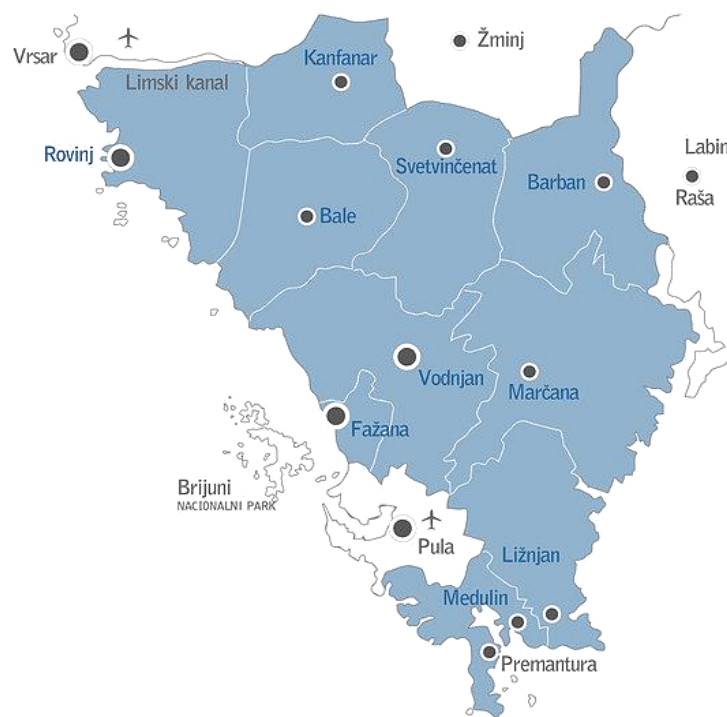
1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a

1.1.1. Područje LAG-a

LAG Južna Istra čine gradovi Rovinj-Rovigno i Vodnjan-Dignano, te općine Bale-Valle, Barban, Fažana-Fasana, Kanfanar, Ližnjan-Lisignano, Marčana, Medulin i Svetvinčenat. Područje LAG-a Južna Istra obuhvaća ukupno 742,2 km². Položaj LAG-a Južna Istra je južni dio Istarskog poluotoka u koji ne ulazi područje grada Pule.

LAG sjeverozapadno graniči s općinom Vrsar, na sjeveru s općinama Žminj i Gračišće, te na sjeveroistočnom dijelu s općinama Pićan, Sv. Nedjelja i Raša. Ukupno dva grada i osam općina obuhvaća 108 naselja, 16361 kućanstava, te broj stanovnika iznosi 44.496 dok je prosjek gustoće stanovnika 59,95 po km² (Tablica 1).

Slika 1. Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u

Izvor: LAG Južna Istra, 2023. godina

Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske

Izvor: Lag Južna Istra, 2023.

Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u

Osnovni statistički podaci o LAG-u						
Naziv JLS	Broj stanovnika u JLS	Naselja iz JLS u sastavu LAG-u	Broj stanovnika u naselju	Površina JLS km ²	Gustoća stanovnika u JLS (stan/km ²)	Broj kućanstava u JLS
Grad Rovinj-Rovigno	12.968	2	<i>Navedeno u prilogu 1</i>	77,7	166,89	4.997
Grad Vodnjan-Dignano	5.838	4		105,6	55,28	2.186
Općina Bale-Valle	1.170	3		81,6	14,33	423
Općina Barban	2.491	23		94,1	26,47	923
Općina Fažana-Fasana	3.463	2		13,8	250,94	1.315
Općina Kanfanar	1.498	20		59,6	25,13	533
Općina Ližnjan-Lisignano	4.087	5		69,8	58,55	1.505
Općina Marčana	4.250	22		131,0	32,44	1.529
Općina Medulin	6.552	8		29,3	223,61	2.660
Općina Svetvinčenat	2.179	19		79,7	27,34	790
Ukupno LAG	44.496	108		742,2	88,09*	16.861
Osobna iskaznica LAG-a						
OIB	71580167928					
Adresa sjedišta	Ulica 1. Maja 1/a, Vodnjan					
Adresa podružnica	/					
Kontakt telefon	052/512-408					
Kontakt e-mail	info@lag-juznaistra.hr					
Mrežna stranica	www.lag-juznaistra.hr					

*Prosjek

Izvor: Državni zavod za statistiku – za osnovni statistički podaci o LAG-u, web stranice jedinica lokalne samouprave LAG-a

1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a

Na području LAG-a Južna Istra postoji nekoliko vrsta tla, a to su crvenica (terrarossa), smeđe tlo na vapnencu (kalkokambisol), eutrično smeđe tlo (eutričnikambisol) i koluvijalna tla (koluvium), ipak najznačajnija i najprisutnija na području je crvenica. Crvenica je glinasto zemljište te spada u tzv. teške zemlje. Plodnost im je različita, što ovisi od supstrata na kome se razvijaju, te uglavnom pripadaju među manje plodna zemljišta. Kako vapneno stijenje nije svuda na kršu istovjetno, nalazimo i raznolike proizvode razlaganja. Zato se često umjesto crvenice nalazi i žućkasto, sivo i smeđe zemljište. Smeđe tlo na vapnencu (kalkokambisol) razvija se većinom na čistim, čvrstim mezozojskim vapnencima kao i crvenice i vapnenačkercrvenice. Kalkokambisoli su stara tla s dugom policikličkom pedogenezom. Prema tome su slična crvenicama, iako su uglavnom mlada tla i imaju više primjesa stranog zemljišnog materijala nego crvenice. Kamenjar (litosol) se izmjenjuje u kombinaciji s plitkim smeđim tlima (kalkokambisolima). Tlo se formira na stijenama koje pri mehaničkom raspadanju daju kameniti detritus. Akumulacija humusa vrlo je slaba. Dominacija kamena i krupnoga šljunka u tlu temeljno je fizikalno obilježje litosola. Oni se odlikuju ekstremnom propustljivošću za vodu i gotovo potpunom nesposobnošću zadržavanja vode. Zbog male absorpcijske površine i reducirane tekuće faze litosoli su siromašni rastvorljivim oblicima biljnih hranjiva. Zbog minimalne plodnosti ova tla nemaju gospodarsku važnost, ali su važna zbog zaštite prirode (vezivanje siparišta, ozelenjivanja krajolika).

Na ovom području prevladava *mediteranska klima* s prosječnom temperaturom zraka 14°C dok su obilježja klime ovog tipa, vruća ljeta i kišne zime. Srednja temperatura mora u ljetnim mjesecima iznosi između 22 i 24 °C, a broj sunčanih sati iznosi više od 2400 na godinu. Zimi se temperatura u priobalnom području rijetko kada spusti ispod nule. Najsušni dio godine pada u rano proljeće (ožujak) i ljeto (kolovoz). *Kišno razdoblje* ima sporedni maksimum u svibnju i lipnju, a maksimum u jesenskom dijelu, prosječno u listopadu i studenome. Karakteristični *vjetrovi* za ovo područje su bura i jugo. Za ovo područje, karakteristična su olujna ljetna nevremena koja su najčešće popraćena jakim jugom i zapadnim vjetrom.

Floru karakteriziraju zimzelena vegetacija mješovitih šuma hrasta crnike i crnog jasena popraćena vegetacijom šikare i travnjaka. Od listopadne vegetacije na području LAG-a nalaze se šume i šikare hrasta medunca i bijelog graba. Širi *akvatorij* kojemu gravitiraju vode zapadne obale Istre i dijela sjevernog Jadrana, po pravilima geografske struke i po povijesnom nasljeđu naziva se još i Venecijanski zaljev. To je plitki bazen (srednje dubine 35-40 m), ograničenog kapaciteta, ali s vrlo izraženim horizontalnim i vertikalnim varijacijama dinamike, temperature i slanosti vodenih masa, što ima značajan utjecaj na uobičajena sezonska kolebanja primarne i sekundarne proizvodnje biomase. More kao resurs predstavlja temelj za obavljanje tradicionalne djelatnosti ribolova, marikulture te predstavlja važan element u planiranju ugostiteljsko-turističke djelatnosti.

1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a

1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština

LAG Južna Istra ima *dugu i bogatu povijest*. Na području LAG-a ima *veći broj zaštićenih kulturnih vrijednosti* koje se navode u dokumentima prostorno-planskog uređenja pojedinih JLS ili su zavedeni u registru Ministarstva kulture.

Uz duhovnu komponentu kulturne baštine, *materijalna kultura baština* nastajala je i trajala kao i gospodarska komponenta, tj. kao životna potreba utemeljena na gospodarskoj osnovi i razvoju u kojem su nastali vrijedni arhivski dokumenti. Vrhunska umjetnička djela poput ukrasa palača ili prostora, predstavljaju simbol gospodarske snage. Kulturna baština postaje sastavnica kulturnog identiteta lokalnih zajednica, s tendencijom sve prisutnije potrebe za valorizacijom iste u budućnosti. Od ukupno *154 zaštićenih kulturnih elemenata* koje nalazimo na području LAG-a Južna Istra, gotovo su sva stavljena u funkciju valorizacije u društvenim i/ili turističkim aktivnostima. Stanje prisutnih zaštićenih kulturnih dobara i preventivno zaštićenih dobara registriranih na području LAG „Južna Istra“ (Tablica 2), temelji se na dostupnim podacima Registra kulturnih dobara RH pri Ministarstvu kulture i medija, dok puno veći broj njih čine i kulturna dobra od lokalnog značenja i dobra koja su prepoznata od strane nadležne konzervatorske službe, koja su navedena u planskim i prostornim dokumentima uređenja pojedinih JLS-a LAG-a.

Od materijalne baštine posebno se ističu kašteli Morosini-Grimani u Svetvinčentu i kaštel Bembo u Balama, te Zbirke sakralne umjetnosti Župne crkve Sv. Blaža u Vodnjanu. Treba istaknuti i primjere nematerijalne baštine koje su uvrštene na UNESCO-u Popisu svjetske baštine, poput Ekomuzej „Batana“ u Rovinju, Dvoglasje tijesnih intervala Istre i Hrvatskog primorja, te transnacionalne projekte poput Mediteranske prehrane i Umijeće suhozidne gradnje. Istarski kašun je jedinstvena povijesno graditeljska baština cjelokupne Istarske županije, a posebno na području LAG-a Južna Istra, npr. samo na području Vodnjanštine nalazi se gotovo 2.000 kašuna, što predstavlja najveću koncentraciju kašuna na Mediteranu. S ciljem zaštite i promicanja narodnih običaja, glazbe, plesova i pjesama te prikupljanja i očuvanja povijesne i etnografske baštine, na području LAG-a Južna Istra djeluje velik broj organizacija civilnog društva koja okupljaju građane svih uzrasta, te zajednički djeluju na promociji područja.

Valorizacija i promocija materijalne i nematerijalne kulturne baštine ruralnih područja, prikazuje neprocjenjiv razvojni potencijal. Uključivanjem svih dionika u tome procesu, strateškim upravljanjem moguće je povijesnu i kulturnu baštinu staviti u svojstvu razvoja ekonomskih i društvenih čimbenika ruralnog područja, na odgovoran i održiv način.

Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a

JLS	Vrsta kulturnog dobra						
	Nepokretno kulturno dobro				Pokretno kulturno dobro		Nematerijalno kulturno dobro
	Pojedinačno	Kulturno-povijesna cjelina	Kulturni krajolik	Arheologija	Pojedinačno	Zbirka	

Grad Rovinj-Rovigno	Navedeno u Prilogu 2.	Navedeno u Prilogu 2.	Navedeno u Prilogu 2.	Navedeno u Prilogu 2.	Navedeno u Prilogu 2.	Navedeno u Prilogu 2.	Navedeno u Prilogu 2.
Grad Vodnjan-Dignano							
Općina Bale-Valle							
Općina Barban							
Općina Fažana-Fasana							
Općina Kanfanar							
Općina Ližnjan-Lisignano							
Općina Marčana							
Općina Medulin							
Općina Svetvinčenat							
Ukupno LAG							

Izvor: *Ministarstvo kulture i medija*

1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a

LAG Južna Istra područje je s relativno očuvanim okolišem jer nema zagađivača okoliša većih razmjera, niti teške industrije kao potencijalno značajnijih prijetnji okolišu. Unatoč nepostojanju ozbiljnih prijetnji okolišu, područje ima svojih specifičnosti vezanih uz zaštitu okoliša koji zahtijevaju strateško i kontinuirano rješavanje. Zaštićena područja u Republici Hrvatskoj, koja su zaštićena sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode (9 kategorija zaštićenih područja), evidentirana su u Upisnik zaštićenih područja koje vodi Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Od ukupne površina LAG-a Južna Istra, koja iznosi 74.220 ha, površina zaštićenih područja iznosi 4.229,53 ha što čini udio od 5,7 %. Na području LAG-a prisutno je 11 zaštićenih područja, u pet različitih kategorija (Tablica 3), te istima upravljaju JU Natura Histrica i JU Kamenjak. Mreža NATURA 2000 sastoji se od Posebnih područja zaštite - SAC (područja izdvojenih na temelju Direktive o staništima) i Područja posebne zaštite - SPA (područja izdvojenih na temelju Direktive o pticama). Od ukupne površine LAG-a Južna Istra, koja iznosi 74.220 ha, površina područja od značaja za Zajednicu (SCI) iznosi 12.717,57ha, što čini udio od 17,1%. Površina područja posebne zaštite (SPA) iznosi 186,45ha, što čini udio od 0,25% u ukupnoj površini LAG-a Južna Istra. Objedinjeno, ukupna površina LAG-a Južna Istra zaštićena N2K iznosi 12.904,03ha, što je udio od 17,4%. Zaštićeno područje pod NATURA 2000 predstavlja bogatstvo LAG-a Južna Istra, te stoga predstavlja i sve aktivnosti zaštite i očuvanja okoliša, kako bi se bioraznolikost LAG područja dodatno valorizirala, očuvala i spriječila od eventualne devastacije.

Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a

Kategorija zaštite	Naziv	Površina u ha	Godina proglašenja	JLS-ovi u LAG-u na čijem području se nalazi
Posebni rezervat	Limski zaljev-rezervat	429,41	1980.	Rovinj
Posebni rezervat	Datule- Barbariga	425,65	1994.	Bale
Posebni rezervat	Palud	219,71	2001.	Rovinj
Spomenik prirode	Fantazija	3,48	1987.	Rovinj
Značajni krajobraz	Limski zaljev	882,8	1964.	Rovinj
Značajni krajobraz	Rovinjski otoci i priobalno područje	1371,19	1968.	Rovinj
Značajni krajobraz	Donji Kamenjak i medulinski arhipelag	424,02	1973.	Medulin
Značajni krajobraz	Gornji Kamenjak	366,23	1973.	Medulin
Park šuma	Zlatni rt - Škaraba	71,4	1948.	Rovinj
Park šuma	Kašteja	34,05	1996.	Medulin
Spomenik parkovne arhitekture	Rovinj - drvored čempresa	1,59	1969.	Rovinj
Ukupno LAG	11			

Izvor: Bioportal, web portal informacijskog sustav zaštite prirode, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a Slika u prilogu br. 3.

1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a

Kvalitetna komunalna infrastruktura jedan je od razvojnih prioriteta za poboljšanje kvalitete života stanovnika i sveukupnog gospodarskog razvoja.

Prometna infrastruktura uključuje cestovnu povezanost, željeznički promet, luke i zračni promet. Područje LAG-a je djelomično pokriveno željezničkom infrastrukturom u duljini od 27,2 km željezničke pruge. Područje je dobro pokriveno zračnim lukama obzirom da nalazimo dvije zračne luke od kojih je jedna za međunarodni promet. Glede pomorskog prometa, na području LAG obuhvata nalaze se dvije morske luke. Prosječna udaljenost naselja od administrativnog središta JLS na području LAG-a Južna Istra iznosi 6,48 km. Prema hijerarhiji osnovnih cestovnih prometnih koridora, na državnu cestovnu mrežu naslanja se mreža županijskih cesta koje su u funkciji općinskog i međuopćinskog povezivanja. Lokalne ceste preuzimaju na sebe funkciju povezivanja naselja na prostoru općina. Prema podacima koje su dostavile JLS, na području LAG-a Južna Istra nalazimo 479 km nerazvrstanih cesta, od kojih je 20% neasfaltirano. Poljskih i šumskih puteva na području LAG-a ima 326 km, što predstavlja resurs kojeg je potrebno urediti i staviti u funkciju (transport, turizam, protupožarna zaštita).

Vodovodna mreža dobro je razvijena na cijelom području. Jedan od najvećih problema, sušna su razdoblja koja onemogućuju pravovaljanu i pravovremenu opskrbu pitkom vodom. **Kanalizacijska mreža** dugačka je 516 km .

Energetska infrastruktura na visokoj je razini i obuhvaća sva naselja na području LAG-a. Veći dio općina i gradova na području LAG-azapočeo je s projektima povećanja energetske učinkovitosti.

Na području LAG-a djeluju komunalna poduzeća Komunalni servis Rovinj, Med Eko servis iz Medulina, Pula Herculanea d.o.o. te Contrada d.o.o. iz Vodnjana. Sav otpad prikupljen na područjima JLS LAG-a Južna Istra zbrinjava se na odlagalištu Kaštijun d.o.o. u Puli.

Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Ukupno
Autocesta	Km	36,4
Državna cesta	Km	42,7
Županijska cesta	Km	101,5
Lokalna cesta	Km	38,5
Nerazvrstana cesta	Km	478,6
Željeznička pruga	Km	27,2
Biciklističke staze	Km	827,3
Međunarodne zračne luke	Broj	1
Ostale zračne luke	Broj	1
Morske luke	Broj	2
Riječne luke	Broj	n/p
Elektr. ener. kablovi	Km	0
Pokrivenost elektroničko-komunikacijske infrastrukture	% pokrivenosti EK infrastrukture – bakrena parica	43,38 %
	% pokrivenosti EK infrastrukture – svjetlovod	4,855 %
	% pokrivenosti EK infrastrukture – koaksijalni kabel	0
Plinovod	Km	48,7
Vodovod	Km	354
Kanalizacija	Km	516
Pročišćivači otpadnih voda	Broj	2
Centri za gospod. otpadom	Broj	1
Pretovarni centri	Broj	1

Izvor: Jedinice lokalne samouprave, Bina Istra d.d, Hrvatske Željeznice, Turističke zajednice LAG područja, Plinacro d.o.o., Vodovod Pula d.o.o., Pragrande d.o.o. Pula, 2022.

1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Uz fizičku infrastrukturu, za kvalitetu života stanovnika LAG-a, važno je i stanje društvene infrastrukture. Područje LAG-a Južna Istra ima relativno dobro razvijen sustav ustanova za opći društveni razvoj zajednice, o čemu govori razvijena mreža vatrogasnih domova u naseljima JLS, ali i broj društvenih domova koji su prenamijenjeni u kulturne centre, muzeje ili slične društvene sadržaje. Na području LAG-a Južna Istra zamjetna je dobra pokrivenost navedenim ustanovama iz područja društvene infrastrukture čije je postojanje u prvom redu povezano sa brojem stanovnika koje im gravitira. Stoga se u planiranju njihovog daljnjeg razvoja svakako trebaju uskladiti projekcije kretanja broja stanovništva bez da se umanjuje razina postojećeg standarda. Na dijelu područja LAG-a zamjetan je i dio objekata društvene infrastrukture kao što su područne škole, društveni domovi, vatrogasni domovi koji su relativno zapušteni, te ne ispunjavaju svoju funkciju u skladu sa očekivanom razinom kvalitete života.

Obrazovna infrastruktura je dobro zastupljena na području, u smislu da je prisutan zadovoljavajući broj obrazovnih institucija, no njihovo stanje nije u potpunosti adekvatne kvalitete, te ostavlja prostor za dodatno ulaganje u istima.

Sport i rekreacija su izuzetno važno područje društvenog razvoja područja LAG-a. Prema dostupnim podacima iz registra udruga na području LAG-a djeluje 219 sportskih udruga i osam Sportskih zajednica. Među sportskim objektima najzastupljenije su sportske dvorane, školske-sportske dvorane, nogometna igrališta i boćališta. Opremljenost objekata, kako otvorenih, tako i zatvorenih relativno je skromna.

Knjižnice i čitaonice, muzeji, galerije, sportsko-rekreacijski centri, tržnice i slična infrastruktura smješteni su u središnjim naseljima gradova na području LAG-a Južna Istra.

Na području LAG-a Južna Istra tržnice su povijesno imale ulogu središta povezivanja ljudi, razmjene dobara i usluga te centar svih događanja u ruralnim središtima. Tržnice danas postaju nezaobilazna turistička odredišta koja turistički obogaćuju ukupnu ponudu i doživljaj destinacije pružajući uvid posjetiteljima o tradiciji, zdravim prehrambenim navikama i načinu života lokalnog stanovništva. Na taj način tržnice obogaćuju i oživljavaju središta osiguravajući dinamičnost protoka ljudi i zbivanja te očuvanja identiteta kraja.

Zdravstvena infrastruktura tek dijelom odgovara na potrebe stanovnika, čemu pridonosi nepostojanje dostatnih kapaciteta zdravstvene zaštite žena i zdravstvene zaštite predškolske djece.

Stanje socijalne skrbi tek dijelom odgovara na potrebe stanovnika. Analizom je utvrđeno kako su na području LAG-a prisutna tek tri doma za starije i nemoćne osobe, dok potrebe stanovnika za ovakvom uslugom, ali i ostalih usluga iz socijalne skrbi su puno veće.

Organizacije civilnog društva (OCD)

Na području LAG-a Južna Istra aktivno je više od 600 udruga. Analizom područja kojima se bave OCD-i, primjećuje se veliki interes za kulturne i sportske aktivnosti, te aktivnosti usmjerene na brigu, skrb i uključivanje socijalno osjetljivih skupina u društvu (prvenstveno osoba s teškoćama).

Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Količina
Društveni/kulturni dom, dom za mlade	Broj	40
Kazališta	Broj	1
Kino dvorane	Broj	n/p
Knjižnice	Broj	2
Muzeji ¹	Broj	5
Vatrogasni dom	Broj	4
Ambulanta	Broj	20
Dom zdravlja	Broj	2
Bolnica	Broj	1
Vrtići	Broj	12
Ostali predškolski objekti	Broj	2
Osnovne škole	Broj	11
Srednje škole	Broj	3
Sportske građevine (zatvorene) ne uključujući školske dvorane	Broj	2
Sportske građevine (otvorene)	Broj	16
Dom za nezbrinutu djecu	Broj	n/p
Dom za starije i nemoćne	Broj	3
Ustanove za rehabilitaciju ovisnika (koje ne spadaju pod bolnice)	Broj	n/p

Izvor: LAG Južna Istra

1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a

Razvoj gospodarstva LAG-a Južna Istra određen je prirodnim predispozicijama poput geografskog položaja, prirodnih resursa i klime, dok je, s druge strane, određen tržišnim uvjetima, tehničko-tehnološkim napretkom i razinom razvoja infrastrukture. *Indeks razvijenosti* cjelokupnog područja LAG-a iznosi 109,9818 % čime ulazi u VIII. skupinu. Uspoređujući sa nacionalnom razinom, LAG Južna Istra nalazi se iznad nacionalnog prosjeka. Prema analizi glavnih gospodarskih djelatnosti, na području LAG Južna Istra stanovnici se primarno bave *turizmom i ugostiteljstvom, te poljoprivredom*, a u posljednjih godina razvija se sve više ICT djelatnost.

Turizam je, kao jedna od glavnih okosnica razvoja na području LAG-a Južna Istra, prvenstveno vezan uz morsku površinu koja iznosi 1.652,09 km², sa ukupnom duljinom obalne crte od 216,08 km. Tijekom vremena, interes gostiju se promijenio, pri čemu more i dostupnost obale više ne čini jedini kriterij, već se interes gostiju okrenuo prema (bogatoj) gastro i eno ponudi ovog područja. Iako su sunce i more ostali prvi uvjeti za privlačenje gostiju, njihov ostanak/povratak rezultat je raznolike ponude proizvoda i usluga na ovom području. *Specifičnost ponude LAG-a Južna Istra* ogleda se unutar aspekta korištenja postojećih potencijala, u vidu kulturne i prirodne baštine i raznolikosti, te gastro eno ponudi lokalnih ugostitelja i to sve više stavljajući naglasak na korištenje poljoprivrednih domaćih proizvoda. Nadalje, nerijetko se upravo u ovim aspektima uključuju i sami gosti kao novi vid ponude u samom turizmu (priprema hrane, izrada suvenira, izložbe maslinovog ulja i sl.). U 2018. godini, na području LAG-a Južna Istra realizirano je 1.492.718 dolazaka i 9.919.795

noćenja, uključujući domaće i strane turiste. U razdoblju 2018. – 2020. godine primjećuje se porast broja dolazaka i noćenja do 2019. godine, dok 2020. bilježi pad broja noćenja i dolazaka od 47 % na godišnjoj razini uzrokovano najviše utjecajem pandemije COVID-19. Uz ruralni i klasični oblik turizma, veliki potencijal područja LAG-a Južna Istra nalazi se u postojanju kapaciteta za adrenalinski i sportski, kongresni i lovni turizam, zdravstveni turizam, vjerski turizam, te turizam temeljen na zdravoj prehrani. S ciljem aktiviranja ruralnog prostora i njegove autohtonosti namjera LAG-a Južna Istra u potpunosti je povezati turizam i poljoprivredu kroz proizvodnju zdrave hrane, te isti putem inovativnih rješenja plasirati na tržište. Ovo povezivanje treba stvoriti specifičnu ponudu kroz koju se mogu oživjeti ruralna područja, tradicijska- graditeljska, sakralna te etnološka baština.

Poljoprivreda na području Južne Istra ostvaruje godišnji rast prema uključenosti broja stanovnika. Ukupan broj poljoprivrednih gospodarstava iznosi 1.602, od čega je 1.343 obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, 153 samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo, 35 obrta, 65 trgovačka društva i 4 zadruge te 2 ostale pravne osobe. Najviše su zastupljena poljoprivredna gospodarstva veličine do 3.000,00 eura, što čini udio od 58,96%. Poljoprivredna gospodarstva obrađuju 6.015,87 ha poljoprivrednog zemljišta (*prema upisanim površinama u Arkod*), te na području Lag-a ukupno brojno stanje stoke iznosi 313.871, od čega najveći broj čini perad. *Najčešće kulture* koje se uzgajaju na najvećem udjelu poljoprivrednih površina su maslina i plemenita vinova loza. Također, sve veći broj kućanstava okreće se prema vlastitoj (kućnoj) proizvodnji povrća i voća (vrtovi) te u ulaznoj putanji je i uzgoj ljekovitog i ukrasnog bilja na području Lag-a. Od ukupnog broja PG-a, njih 32 upisano je u *Upisnik ekoloških proizvođača*, pri čemu grad Vodnjan-Dignano prednjači sa 43,75% poljoprivrednih gospodarstava. Veliki udio prirodnih livada i pašnjaka znak je još uvijek pretežito ekstenzivne *stočarske proizvodnje*, utvrđen je veliki broj ovaca sa ukupnim brojem od 6983 grla. Isto tako prisutan je veliki broj peradi, osobito na području Općine Svetvinčenat.

Pčelarstvom se bavi nekoliko poljoprivrednih gospodarstava koja imaju ukupno 1825 košnica na cijelom području, što predstavlja povećanje broja košnica na području LAG-a. Korisnici primjenjuju potrebne poljoprivredno-okolišne i ekološke mjere što doprinosi stvaranju boljeg okruženja za pčele.

Šumarstvo je jedan od dodatnih potencijala za razvoj i provedbu aktivnosti s ciljem resursne učinkovitosti. Područje LAG-a Južna Istra ima ukupno 35.814,72 ha šuma i šumskog zemljišta na svom području.

Na području LAG-a Južna Istra nekoliko poduzetničkih zona koje su u funkciji i koje zapošljavaju upravo i lokalno stanovništvo sa područja LAG-a Južna Istra. Poduzetničke zone su u najvećoj mjeri *infrastrukturno opremljene*.

Područje LAG-a Južna Istra ima *razvijeno poduzetništvo i obrtništvo*, pri čemu se tradicija bavljenja navedenim očuvala dugi niz godina. Ukupan broj tvrtki 2020. godine, sukladno dostavljenim podacima Financijske agencije, je 2286, između kojih prednjači malo poduzetništvo. Upravo se *mikro i malo poduzetništvo* na području LAG-a Južna Istra pokazalo kao najstabilniji generator radnih mjesta koje se u relativno kratkom vremenskom periodu najlakše prilagođava promjenama na tržištu. Prema djelatnostima (NKD 2007), od ukupnog broja tvrtki na području LAG-a Južna Istra, prednjače poslovanje nekretninama (15,92%), trgovanje na veliko i malo (15,70%) te *građevinarstvo* (15,57%). Važno je istaknuti postojanje 66 tvrtki u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, te djelatnosti prerade, što čini udio od 2,9% u ukupnom broju tvrtki. Ukupan broj zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti u 2020. godini iznosi 9765, udio zaposlenih u poljoprivrednoj djelatnosti iznosi 4,26%, dok najveći udio zaposlenih od 25,90% je u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Važno je istaknuti da se kroz godine primjećuje porast u broju zaposlenih u djelatnosti komunikacije i informacije.

Obrtništvo, kao ključna kategorija razvoja, na području LAG-a Južna Istra, usmjereno je prema *uslužnim djelatnostima i djelatnostima ugostiteljstva i turizma*. Prema podacima Obrtničke komore, od ukupnog broja obrta 1991 u 2020. godini, udio obrta u uslužnim djelatnostima iznosi 37,26%.

Promatrano kroz *strukturu zaposlenih*, na području LAG-a Južna Istra je u 2021. godini, prema podacima DZS-a, bilo zaposleno 17.989 osoba, što predstavlja konstantan porast na godišnjoj razini (u usporedbi sa prijašnjim godinama). Od ukupnog broja zaposlenih osoba većina je zaposlena kod pravnih osoba, dok je mali dio osoba zaposlen u obrtima. Bilježi se povećanje broja obrta uslužne djelatnosti dok je broj obrta proizvodne djelatnosti konstantan. U sektoru poljoprivrede, bilježe se manje oscilacije, no udio zaposlenih osoba u poljoprivrednim gospodarstvima iznosi manje od 2 %, što otvara mogućnost za daljnji razvoj/otvaranja novih radnih mjesta u ovom sektoru.

U analizi *nezaposlenosti*, kao potencijalnog područja radne snage, podaci HZZ-a pokazuju kako je na području LAG-a Južna Istra u 2021. godini bilo 1.596 nezaposlenih osoba. U rodnoj strukturi nezaposlenosti, prednjače žene s 53,9%. Kada se promotri dobna struktura nezaposlenih, područje LAG-a Južna Istra prati nacionalne trendove većeg udjela nezaposlenih osoba u skupini do 29 godina starosti iza koje slijedi dobna skupina do 34 godina. Na području LAG-a, udio osoba do 29 godina starosti, u ukupnom broju nezaposlenih osoba (236), iznosi 14,8%, dok udio osoba starijih od 55 godina starosti, iznosi 15,20%. U obje skupine nezaposlenih, najveći udio čine žene.

Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja

JLS	Razvojna skupina prema IR 2017.	Indeks razvijenosti JLS 2018.	Prosječan dohodak po stanovniku, eura	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku, eura 2011.	Prosječna stopa nezaposlenosti 2011.*	Opće kretanje stanovništva 2016./2006.*	Indeks starenja 2011.*	Visoko obrazovano stanovništvo (VŠS, VSS) 2011.*
Medulin	8	116,883	4.775,70	1.074,88	0,0566	114,74	152,4	0,3525
Fažana	8	113,700	4.763,68	853,00	0,0654	113,08	139,1	0,2559
Rovinj-Rovigno	8	113,241	5.234,30	943,76	0,518	101,71	152,8	0,2555
Bale - Vale	8	111,619	4.921,08	922,42	0,0425	108,15	125,3	0,1430
Ližnjan - Lisignano	8	110,298	3.894,29	375,17	0,0662	129,19	111,2	0,2080
Kanfancar	8	108,566	3.740,75	760,66	0,0834	99,07	128,2	0,2252
Vodnjan - Dignano	8	108,471	3.820,03	700,76	0,0794	108,99	101,6	0,1444
Marčana	8	107,989	4.272,89	462,06	0,0699	110,57	147,1	0,1789
Svetvinčenat	7	104,528	4.279,03	353,70	0,0658	101,40	152,8	0,1209
Barban	7	104,523	4.758,04	330,75	0,0572	94,23	189,3	0,1687
LAG Ukupno	n/p	n/p	4.445,98	677,72	0,11044	108,113	127,45	0,2053

Izvor: *Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije (razdoblje 2014.-.2016.)*

**Prosjek*

Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj zaposlenih prema području djelatnosti – NKD 2007																			Broj zaposlenih ukupno za sva područja		
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S		T	U
2018.	387	46	1678	7	293	699	1181	390	3230	656	1	76	362	433	-	30	93	92	79	-	-	9.734
2019.	412	47	1851	4	262	890	1097	499	3540	841	0	104	393	467	-	25	102	96	88	-	-	10.789
2020.	41	6	179	3	31	90	986	404	2530	1081	0	97	394	441	-	20	87	101	84	-	-	9.765

Napomena: Oznaka „-“, ne predstavlja vrijednost „0“ već da podaci nisu dostupni.

Izvor: *Državni zavod za statistiku, Fina*

Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj poduzetnika prema području djelatnosti – NKD 2007																				Broj poduzetnika ukupno za sva područja	
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		U
2018.	72	9	172	6	12	326	377	62	307	41	3	370	213	171	-	12	19	46	48	-	-	1.815
2019.	62	8	175	6	13	343	375	69	318	44	2	383	217	171	-	11	20	46	46	-	-	2.286
2020.	67	10	167	7	13	356	359	69	311	46	2	364	212	172	-	11	20	46	46	-	-	2.286

Napomena: Oznaka „-“, ne predstavlja vrijednost „0“ već da podaci nisu dostupni.

Izvor: *Hrvatska gospodarska komora*

Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj obrta prema djelatnosti		Broj obrta ukupno za sve djelatnosti
	Proizvodna djelatnost	Uslužna djelatnost	
2018.	152	616	1.901
2019.	152	707	1.974
2020.	152	742	1.991

Izvor: *Hrvatska obrtnička komora*

Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Organizacijski oblik poljoprivrednika						
	OPG	SOPG	Obrt	Trgovačko društvo	Zadruga	Druga pravna osoba i ostalo	Od toga broj ekoloških proizvođača
Grad Rovinj-Rovigno	343	45	13	17	0	0	13
Grad Vodnjan-Dignano	265	17	5	7	2	1	14
Općina Bale	45	4	2	6	0	0	3
Općina Barban	129	16	1	2	1	0	0
Općina Kanfanar	44	9	0	1	0	0	0
Općina Fažana-Fasana	59	13	3	7	0	0	0
Općina Ližnjan-Lisignano	120	15	1	6	0	0	2
Općina Marčana	169	11	2	6	1	0	0
Općina Medulin	79	14	5	7	0	1	0
Općina Svetvinčenat	90	9	3	6	0	0	0
Ukupno LAG	1.343	153	35	65	4	2	32

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju - AGRONET

Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva (EUR)					
	do 3.000	3.001 – 8.000	8.001 – 15.000	15.001 – 50.000	50.001 – 100.000	100.001 i više
Grad Rovinj-Rovigno	300	75	24	16	1	2
Grad Vodnjan-Dignano	160	81	31	17	4	2
Općina Bale-Valle	18	19	7	7	1	0
Općina Barban	62	52	25	6	0	1
Općina Fažana-Fasana	60	10	2	2	2	0
Općina Kanfanar	21	23	7	3	0	0
Općina Ližnjan-Lisignano	70	42	11	10	1	1
Općina Marčana	104	55	14	12	2	0
Općina Medulin	76	11	7	4	0	1
Općina Svetvinčenat	53	37	7	7	1	0
Ukupno LAG	924	405	135	84	12	7

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a

JLS	Ukupna poljoprivredna površina (ha)	Ukupan broj parcela u ARKOD-u	Livade (ha)	Voćnjaci (ha)	Vinogradi (ha)	Maslinici (ha)	Pašnjaci (ha)	Oranice (ha)	Šume i šumsko zemljište (ha)
Grad Rovinj-Rovigno	634,11	1737	15,39	20,64	116,39	242,08	41,6	182,24	3.925,90
Grad Vodnjan-Dignano	1158,52	2410	69,33	11,26	27	573,3	64,86	381,55	3.709,14
Općina Bale-Valle	463,15	609	20,73	15,34	12,21	158,73	199,07	144,26	5.477,83
Općina Barban	616,88	1577	115,54	5,86	20,18	29,52	142,51	278,12	4.585,28
Općina Fažana-Fasana	205,26	416	2,21	3,63	5,97	108,01	4	80,84	226,37
Općina Kanfanar	299,28	806	62,39	5,73	11,57	21,88	59,95	134,66	3.226,69
Općina Ližnjan-Lisignano	975,65	1001	64,9	4,27	42	83,77	36,32	740,45	2.893,59
Općina Marčana	845,41	1535	169,17	13,71	28,83	104,22	252,67	259,63	7.038,16
Općina Medulin	286,53	278	11,39	1,52	32,15	41,42	16,36	181,26	1.272,25
Općina Svetvinčenat	531,08	1075	71,56	8,54	13,58	46,76	201,86	182,24	3.459,51
Ukupno LAG	6.015,87	11.444	602,61	90,5	309,88	1.409,69	1.019,2	2.565,25	35.814,72

Izvor: *Ministarstvo poljoprivrede i Hrvatske šume d.o.o.*

Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a

JLS	Kategorija stoke							
	Govedo, br. grla	Ovca, br. grla	Koza, br. grla	Konj, br. grla	Svinja, br. grla	Perad, br. grla	Magarac, br. grla	Pčela (pčelinje zajednice)
Grad Rovinj-Rovigno	53	541	225	65	118	1.659	28	212
Grad Vodnjan-Dignano	306	1677	189	145	177	24.996	35	220
Općina Bale-Valle	39	463	93	6	84	607	2	/
Općina Barban	268	796	245	82	327	21.894	29	179

Općina Fažana-Fasana	8	5	8	12	4	58	15	158
Općina Kanfanar	58	298	50	42	63	638	25	241
Općina Ližnjan-Lisignano	443	420	119	67	189	950	25	39
Općina Marčana	151	1557	578	37	272	2.701	55	685
Općina Medulin	10	226	86	50	2	222	7	72
Općina Svetvinčenat	125	1000	119	70	179	245.895	58	19
Ukupno LAG	1.461	6.983	1.712	576	1.415	299.620	279	1.825

Izvor: *Ministarstvo poljoprivrede*

Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

JLS	Godina																	
	2018.						2019.						2020.					
	dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista		
	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani
Općina Bale-Valle	53.263	2.706	50.557	336.178	14.569	321.609	55.726	3.771	51.955	362.458	16.575	345.883	27.597	3.084	24.513	193.121	15.816	177.305
Općina Barban	12.104	756	11.348	102.725	2.010	100.715	12.834	628	12.206	105.147	1.875	103.272	7.874	659	7.215	68.978	1.964	67.014
Općina Fažana-Fasana	147.668	8.080	139.588	1.081.941	52.673	1.029.268	144.620	8.930	135.690	1.061.469	59.158	1.002.311	67.908	7.161	60.747	525.941	47.459	478.482
Kanfanar	8.634	692	7.942	72.444	4.807	67.637	8.665	527	8.138	71.585	2.706	68.879	5.554	605	4.949	52.979	4.731	48.248
Općina Ližnjan-Lisignano	34.156	1.140	33.016	292.578	8.254	284.324	35.355	1.501	33.854	292.046	10.828	281.218	21.285	1.393	19.892	194.619	12.460	182.159
Općina Marčana	48.423	11.326	37.097	367.961	62.858	305.103	47.914	7.526	40.388	382.632	51.620	331.012	27.186	2.742	24.444	243.819	24.964	218.855
Općina Medulin	416.845	14.575	402.270	2.814.423	76.376	2.738.047	428.044	18.997	409.047	2.794.543	105.625	2.688.918	196.691	10.089	186.602	1.461.875	69.217	1.392.658
Grad Rovinj-Rovigno	701.756	58.531	643.225	4.025.030	183.542	3.841.488	722.324	66.526	655.798	4.029.865	213.901	3.815.964	295.437	46.479	248.958	1.860.431	162.373	1.698.058
Općina Svetvinčenat	14.953	361	14.592	135.924	1.579	134.345	16.227	727	15.500	141.771	3.103	138.668	12.366	1.148	11.218	109.463	5.840	103.623

Grad Vodnjan-Dignano	54.916	4.104	50.812	690.591	54.722	635.869	57.534	4.148	53.386	686.128	53.386	632.742	43.687	2.801	40.886	533.784	34.808	498.976
Ukupno LAG	1.492.718	102.271	1.390.447	9.919.795	461.390	9.458.405	1.529.243	113.281	1.415.962	9.927.644	518.777	9.408.867	705.585	76.161	629.424	5.245.010	379.632	4.865.378

Izvor: LAG Južna Istra

Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																														
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60 i više			ukupno
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	
Grad Vodnjan - Dignano	5	3	8	5	12	17	15	20	35	12	20	32	17	14	31	11	11	22	5	11	16	6	18	24	17	12	29	3	5	8	222
Grad Rovinj - Rovigno	6	3	9	35	20	55	30	49	79	41	45	86	29	47	76	41	33	74	20	46	66	19	26	45	35	49	84	17	9	26	600
Općina Bale - Vale	0	1	1	0	3	3	2	0	2	1	3	4	1	8	9	2	2	4	2	1	3	3	1	4	0	1	1	0	2	2	33
Općina Barban	4	4	8	2	8	10	4	11	15	5	5	10	1	4	5	3	3	6	5	2	7	3	3	6	0	2	2	4	1	5	74
Općina Fažana	2	4	6	9	9	18	6	12	18	9	5	14	9	8	17	6	9	15	8	6	14	2	3	5	3	9	12	1	2	3	122
Općina Kanfanar	2	2	4	1	6	7	9	5	14	1	3	4	2	4	6	3	0	3	7	4	11	3	0	3	3	3	6	2	0	2	60
Općina Ližnjan - Lisignano	1	0	1	1	0	1	1	2	3	2	1	3	0	2	2	1	2	1	1	0	1	2	1	3	2	1	3	1	0	1	19
Općina Marčana	4	4	8	5	7	12	6	13	19	11	12	23	8	7	15	9	5	14	3	5	8	9	11	20	9	5	14	3	0	3	136
Općina Medulin	8	0	8	18	18	36	12	30	42	14	12	26	25	15	40	21	10	31	7	12	19	14	13	27	7	9	16	7	6	13	258
Općina Svetvinčenat	4	2	6	4	7	11	4	5	9	3	5	8	3	4	7	2	3	5	3	4	7	0	7	7	1	7	8	3	1	4	72
Ukupno LAG	36	23	59	80	90	170	89	147	236	99	111	210	95	113	208	99	78	175	61	91	152	61	83	144	77	98	175	41	26	67	1.596

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje (<https://statistika.hzz.hr/>)

Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																												ukupno					
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60-64			65 i više			
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M		Ž	U	M	Ž	U
Grad Rovinj - Rovigno	10	14	24	18	22	30	36	31	67	42	42	85	41	34	75	33	36	69	39	45	85	41	37	79	36	19	55	15	50	20	13	9	2	573
Grad Vodnjani - Dignano	10	11	21	9	7	16	15	13	28	20	14	35	14	11	26	14	13	28	14	13	27	15	15	31	14	6	20	40	35	75	5	1	6	2219
Općina Bale - Valle	2	1	3	18	18	36	38	44	82	36	25	61	47	18	65	27	21	48	23	35	58	43	23	66	27	11	38	7	4	11	2	0	2	470
Općina Barban	2	6	8	53	23	76	92	81	173	72	77	149	79	57	136	73	66	139	77	83	160	76	65	141	72	28	100	100	46	146	4	4	8	1106
Općina Fažana	6	1	7	60	38	98	85	77	162	104	104	208	112	90	202	83	90	173	92	90	182	99	97	196	89	59	148	25	25	50	4	5	9	1435
Općina Kanfanar	2	3	5	22	21	43	51	38	89	48	36	84	49	52	101	46	33	79	47	43	90	44	40	84	45	11	56	12	3	15	0	0	0	646
Općina Ližnjan - Lisignano	7	6	13	70	25	95	130	92	222	138	92	230	119	103	222	101	90	191	117	109	226	111	99	210	127	37	164	22	18	40	7	0	7	1620
Općina Marčana	8	8	16	55	37	92	91	88	179	134	113	247	117	111	228	112	112	224	119	107	226	123	99	222	94	53	147	30	1	31	1	0	1	1613
Općina Medulin	10	5	15	53	32	85	133	144	277	171	168	339	186	170	356	163	147	310	159	151	310	159	164	323	177	121	298	142	58	200	5	2	7	2313
Općina Svetvinčenat	1	2	3	51	23	74	62	45	107	57	42	99	45	67	112	55	47	102	66	66	132	73	49	122	50	19	69	7	3	10	3	1	4	834
Ukupno LAG	58	57	115	66	41	107	111	105	216	135	129	264	133	115	248	111	111	222	153	127	280	111	129	240	111	94	205	175	43	218	44	22	66	17989

Izvor: Državni zavod za statistiku

1.3. Demografske značajke LAG područja

Razvoj svakog područja prvenstveno ovisi o **potencijalima i sposobnostima lokalnog stanovništva** da iskoriste mogućnosti koje im se pružaju u vlastitom, regionalnom, nacionalnom i europskom okruženju. Temeljno načelo LEADER pristupa razvoju ruralnih sredina jest da je svaki pojedinac potreban i odgovoran za razvoj područja na kojem živi. Navedeno ukazuje na činjenicu kako se posebna pažnja mora posvetiti razvoju programa obrazovanja i osposobljavanja za potrebe razvoja LAG-a. Posebna pažnja u razvoju i provedbi aktivnosti mora se pritom posvetiti **ranjivim skupinama društva** kao što su djeca i mladi, žene, osobe s teškoćama te osobe treće životne dobi.

Na području LAG-a Južna Istra, prema DZS Popisu stanovništva 2021. godine, živi 44.496 stanovnika, što je **pad** od 3,9% u odnosu na 2011. godinu. **Gustoća naseljenosti** LAG-a, sukladno smanjenu broja stanovnika, smanjila se sa 89,02 na 88,09 stanovnika/km². Navedeno je i dalje oznaka ruralnosti područja. Jedini izuzetak urbanijih područja su grad Rovinj-Rovigno (166,89./km²) te općine Medulin (223,61 st./km²) i Fažana-Fasana (250,94st./km²). Najslabije naseljeni JLS-i su općine Bale-Valle (14,33 st./km²), Kanfanar (25,13 st./km²) te Svetvinčenat (27,34 st./km²).

Prema Popisu stanovništva iz 2021. demografska zanimljivost područja LAG-a jest **rodna uravnoteženost stanovnika**, pri čemu su žene nešto zastupljenije sa 51,44% (22.889), dok je muškaraca 48,56% (21.607).

Kod **analize nataliteta i mortaliteta** vidljivo je kako postoje velike oscilacije na području područja LAG-a. Tako u 2020. godini najviši natalitet bilježi Grad Rovinj dok najmanji Općina Bale. **Vitalni indeks** u 2020. godini kreće se od 33-70 a prosjek za cijelo područje je 58,96, dok je 2011. godine iznosio 82,39. Prosječna starost stanovnika LAG područja u 2011. godini bila je 43,20.

Na području LAG-a Južna Istra, **analiza obrazovne strukture** pokazuje kako od promatranih 36,941 (starijih od 15 godina), prednjače osobe sa završenom srednjom školom sa udjelom od 49,00%. Prema strukturi obrazovanja, promatrano po spolu, u grupama stanovnika koji su bez škole prednjače žene sa 76,50%. Riječ je uglavnom o ženama treće životne dobi, koje su, uslijed životnih okolnosti ostale na promatranoj obrazovnoj razini. U svim kategorijama, kao i u ukupnom udjelu stanovništva, prednjače žene, izuzev u kategoriji osoba sa završenom srednjom školom, u kojoj muškarci imaju udio od 54,10%. Riječ je o strukovnim i obrtničkim zanimanjima, koja redovito upisuje više muškaraca no žena. U kategorijama visokog obrazovanja (viša i stručni studij, fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studiji) prednjače žene.

Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a

Naziv JLS	Natalitet		Mortalitet		Vitalni indeks		Prosječna starost stanovnika
	2011.	2020.	2011.	2020.	2011.	2020.	
Općina Bale-Valle	13	7	10	14	130	50	42,0
Općina Barban	24	14	50	43	48	33	45,6
Općina Fažana-Fasana	29	23	40	46	72,5	50	42,9

Općina Kanfanar	9	11	29	16	31	69	43,5
Općina Ližnjan-Lisignano	29	29	42	49	69	59	41,5
Općina Marčana	36	33	45	57	80	58	44,0
Općina Medulin	67	37	53	82	126	45	43,7
Grad Vodnjan-Dignano	50	45	57	64	88	70	40,7
Grad Rovinj-Rovigno	118	126	120	182	98	69	43,5
Općina Svetvinčenat	18	14	31	22	58	64	44,4
Ukupno LAG	393	339	477	575	82,39	58,96	43,2*

Izvor: Državni zavod za statistiku

*Prospek

Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a

Naziv JLS	Bez škole			Osnovna škola			Srednja škola			Visokoškolsko obrazovanje															Nepoznato		
										Svega			Viša i stručni studij			Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij			Magisterij			Doktorat					
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U						
Grad Rovinj - Rovigno	2	52	7	8	1	2	3	3	7	1	1	1	1	4	5	1	7	12	4	3	7	19	19	38	94		
Grad Vodnjan - Dignano	1	40	5	5	7	1	4	1	1	1	1	1	1	8	9	5	3	36	-	-	-	-	-	-	0		
Općina Bale - Valle	-	-	-	3	5	8	2	2	4	4	4	6	1	1	3	4	28	32	60	1	1	2	-	-	-	0	
Općina Barban	2	21	2	1	2	4	7	5	1	1	1	1	2	4	9	1	56	81	13	2	4	6	-	-	-	0	
Općina Fažana	5	15	2	1	2	4	1	8	1	2	3	6	1	1	2	13	15	29	1	9	1	1	9	1	2	3	2
Općina Kanfanar	2	5	7	9	4	1	3	4	7	8	7	1	2	3	6	41	51	92	-	-	-	-	-	-	-	0	
Općina Ližnjan - Lisignano	6	19	2	2	2	5	1	8	2	2	2	2	5	1	1	2	13	11	25	1	1	2	2	3	5	1	
Općina Marčana	3	23	2	2	3	6	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Općina Medulin	6	11	1	2	4	6	1	1	3	6	7	1	2	3	5	39	40	79	2	3	5	15	7	22	0		
Općina Svetvinčenat	3	6	9	2	1	3	6	4	1	7	9	1	3	5	8	36	35	71	1	3	4	-	-	-	0		

Ukupno LAG	5	19	2	2	4	6	9	8	1	2	3	5	1	1	2	14	16	30	8	9	1	37	31	68	97
	9	2	5	8	0	8	7	3	8	6	2	8	0	4	5	14	10	24	7	0	7				
			1	0	7	7	6	1	0	1	0	2	7	7	4						7				
			2	1	3	4	4	4	7	3	9	2	4	4	8										

Napomena: Oznaka „-“ ne predstavlja vrijednost „0“ već da podaci nisu dostupni

Izvor: *Državni zavod za statistiku (podaci za stanovništvo prema najviše završenoj školi i spolu - <https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>)*

2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022.

Lokalna razvojna strategija LAG-a „Južna Istra“ za razdoblje 2014.-2020. i prijelazno razdoblje 2021., 2022. definirala je dva strateška cilja: SC1. „Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja“ i SC2. „Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture“. Navedeni ciljevi ostvaruju se provedbom definiranih mjera i tipova operacija. Strateški cilj br.1 ostvaruje se provedbom dvaju tipova operacija: TO 1.1.1 „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ (sukladan TO 4.1.1 iz PRR RH 2014-2020) i TO 1.1.3 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ (sukladan TO 6.3.1. iz PRR RH 2014.-2020.). Strateški cilj br.2 ostvaruje se provedbom triju tipova operacija: TO 2.1.2 „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ (sukladan TO 7.4.1. iz PRR RH 2014-2020), TO 2.2.1 „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“ (sukladan TO 19.3.1 iz PRR RH 2014-2020) te TO 2.2.2 „Jačanje kapaciteta LAG-a Južna Istra i lokalnih dionika za provedbu i realizaciju ciljeva LRS“ (sukladan TO 19.4. iz PRR RH 2014-2020). U razdoblju od 2014.-2020. LAG „Južna Istra“ za provedbu LRS imao je na raspolaganju ukupno 1.186.952,86 EUR. Odlukom Ministarstva poljoprivrede o dodjeli sredstava iz prijelaznog razdoblja odabranim Lokalnim akcijskim grupama LAG-u „Južna Istra“ ukupan iznos sredstava povećan je na 1.829.716,71 EUR. Od navedenog iznosa za provedbu LAG natječaja temeljem tipova operacija iz LRS (podmjera 19.2.) bilo je predviđeno ukupno 1.407.938,30 EUR; za pripremu i provedbu projekata suradnje (podmjera 19.3.) 45.217,25 EUR dok je za tekuće troškove i animaciju (podmjera 19.4.) bilo predviđeno 363.288,88 EUR. Tijekom razdoblja 2014.-2022. izvršeno je ukupno pet izmjena LRS-a. LAG „Južna Istra“ je u razdoblju od 2014. do 2022. godine temeljem podmjere 19.2 „Provedba operacija unutar CLLD strategija“ objavio šest LAG natječaja za ukupno tri tipa operacija. Objavljena su tri natječaja za TO 1.1.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ dva natječaja za TO 2.1.2. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ te jedan natječaj za TO 1.1.1. „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“. U okviru provedbe podmjere 19.3. „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“ provedene su aktivnosti pripreme projekta suradnje s jednim talijanskim LAG-om (GAL Terra dei Trulli e di Barsento) te je realiziran jedan međuteritorijalni projekt suradnje LAG-a pod nazivom „Domaće od malih nogu“. Provedba jednog transnacionalnog projekta suradnje planirana je do kraja 2023. godine. Provedba LRS-a provodila se sukladno Akcijskom planu provedbe iz LRS-a te sukladno Planu provedbe LRS-a te su provedbom tipova operacija realizirani postavljeni indikatori i fokus područja. Osim provedbe LRS-a tijekom razdoblja 2014.-2020. LAG „Južna Istra“ proveo je kao nositelj projekta više malih projekata u lokalnoj zajednici sufinanciranih iz raznih javnih izvora: Istarska županija, Grad Vodnjan-Dignano, Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva iz Fonda gradova i općina. Kao partner LAG Južna Istra sudjelovao je u

provedbi projekta „KulTerra“, integriranog razvojnog projekta sufinanciranog iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru OP KK vrijednog 2.998.842,54 EU.

Tablica 19: Rezultati provedbe LRS u razdoblju 2014. – 2022. i provedbe drugih projekata

Provedba LRS 2014. – 2022.											
Tip operacije	Natječaj LAG-a		Odobreni projekti od strane LAG-a		Odobreni projekti od strane APPRRR		Potpuno isplaćeni projekti		Pokazatelji		
	br	Alokacija, eura	br	Iznos, eura	br	Iznos, eura	br	Iznos, eura	Br. novostvo renih radnih mjesta (u isplaćeni m projektim a)	Pokazatelji LAG-a	Pokazatelji LAG-a
4.1.1. (1.1.1)	1	99.340,367	5	98.380,80	5	98.380,80	5	97.672,30	2	Broj PG kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju: 5 PG -Iznos u isplaćenim projektima: 97.672,30 EUR	Broj PG kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju: 5 PG -Iznos u isplaćenim projektima: 97.672,30 EUR
6.3.1. (1.1.3.)	3	1.183.264,05	79	1.175.733,44	79	1.160.698,78	52	771.783,22	0	Broj PG koji su dobili potporu za razvoj malih PG: 78	Broj PG koji su dobili potporu za razvoj malih PG: 79 Iznos u isplaćenim sredstvima: 771.783,22 eur
7.4.1. (2.1.2.)	2	238.311,542	14	207.361,134	10	148.113,67	7	98.020,20	0	Broj provedenih projekata: 9 Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi): 135.000,00 eur Postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura: 50%	Broj provedenih projekata: 7 Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi): 98.020,20 eur Postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura: 50%

Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.							
Naziv projekta	Izvor financiranja projekta	Ukupni iznos projekta, eura	Iznos učešća LAG-a, eura	Razdoblje provedbe projekta	Uloga LAG-a u provedbi projekta		Rezultati i pokazatelji
Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno o prilogu 5
Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	
Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	
Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	
Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	
Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	Navedeno u Prilogu 5.	

Izvor: APPRRR, Pregled isplata do 31.07.2023.

3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS

3.1. Opis partnerstva

LAG Južna Istra osnovan je kao udruga, u skladu sa načelima CLLD pristupa i u skladu sa načelima LEADER pristupa. S obzirom na navedeno tijela LAG-a Južna Istra su Skupština, Upravni odbor, Predsjednik, Dopredsjednik i Nadzorni odbor.

U tijelima LAG-a djeluju predstavnici javnog, gospodarskog i civilnog sektora (interesne skupine) koji participativnim odnosom i većinom glasova donose Odluke za rad LAG-a vodeći pritom računa o sektorskoj zastupljenosti članova.

Interesne skupine u tijelima LAG – a smatraju se skupine pravnih i fizičkih osoba u tijelima LAG – a koje se dijele na javni, gospodarski i civilni sektor, sukladno važećem aktu o provedbi intervencije 77.06. „Potpora LEADER (CLLD) pristupu“ iz strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023 – 2027.

Interesnu skupinu javnog sektora u članstvu LAG-a prvenstveno čine predstavnici gradova i općina sa područja LAG-a koji su ujedno i osnivači same udruge. Gospodarsku interesnu skupinu u članstvu LAG-a čine najviše OPG-ovi koji imaju sjedište na području LAG-a, ali i obrtnici i mala poduzeća koji imaju sjedište/prebivalište na području LAG-a. Civilnu interesnu skupinu u članstvu LAG-a čine predstavnici udruge.

U sastavu članstva LAG-a zastupljene su i osjetljive skupine kao npr. žene, mladi i osobe starije životne dobi. U Skupštini LAG-a žene su zastupljene sa čak 51,3% dok mladi čine 17,14% sastava. U Upravnom odboru žene čine 46% sastava dok mladi čine 23,07%. Isto omogućuje suradnju sa najosjetljivijim lokalnim dionicima sa područja LAG-a, koji imaju svoje predstavnike u tijelima LAG-a kako bi se osigurao integrirani i multi sektorski pristup u djelovanju LAG-a.

Osim tijela LAG-a u LAG-a djeluju i pridruženi članovi udruge koji proširuju partnerstvo LAG-a. I u pridruženim članovima su prisutni članovi javnog, gospodarskog i civilnog sektora, te lokalni dionici koji pripadaju osjetljivim skupinama.

Umrežavanjem članova LAG-a dobivaju se kvalitetne projektne ideje, te se profiliraju realne potrebe područja. Isto tako putem redovnih ali, i pridruženih članova može se dospjeti i horizontalno do ostalih dionika našeg područja, te na taj način još više razviti i produbiti lokalno partnerstvo LAG-a. Njegovanje članstva, te stalno unapređenje partnerstva kako unutar sastava LAG-a tako i izvan njega predstavlja temelj za djelovanje LAG-a. Na taj način osigurava se javno-privatno partnerstvo, pristup odozdo prema gore, suradnja, osigurava se razvoj temeljen na značajkama lokalnog područja, integrirani i multi sektorski pristup, umrežavanje te se ojačava društveni kapital u lokalnom području što je glavna dodana vrijednost Leader metode.

Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ¹
16	5	14	35	18	6

Izvor: LAG Južna Istra, 2023.

Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS

(Skupština LAG-a)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ²
16	5	14	35	18	6

Izvor: LAG Južna Istra, 2023.

Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju

(Upravni odbor)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ³
5	4	4	13	6	3

Izvor: LAG Južna Istra, 2023.

¹ osobe do uključujući 40. godina

² osobe do uključujući 40. godina

³ osobe do uključujući 40. godina

3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS

LAG Južna Istra započeo je sa aktivnostima vezanim uz izradu lokalne razvojne strategije u siječnju 2022. godine. Tijekom postupka izrade LRS-a LAG je prikupio sve potrebne statističke podatke od strane nadležnih tijela u svrhu analize područja LAG-a. Od travnja 2022. godine LAG je proveo aktivnosti prikupljanja informacija na terenu potrebnih za izradu SWOT analize, te za definiranje/identificiranje potreba LAG područja. U tu svrhu, a temeljem pristupa „odozdo prema gore“ održane su konzultacije sa razvojnim dionicima LAG područja. Na taj način omogućeno je aktivno sudjelovanje lokalnih dionika u izradi lokalne razvojne strategije te je osiguran participativni pristup u izradi same LRS-a. Upravo su na taj način dobiveni najrelevantniji podaci za cijelo LAG područje.

LAG je tijekom trajanja procesa izrade LRS provodio individualne konzultacije sa predstavnicima javnog sektora -gradonačelnicima i načelnicima čiji se opseg posla prostire na sfere javnog, gospodarskog i općeg društvenog interesa; te individualne konzultacije sa raznim predstavnicima gospodarskog te civilnog sektora.

Isto tako, održane su i radionice za izradu LRS-a namijenjene širem krugu dionika javnog, gospodarskog i civilnog sektora, provedene su ankete i prikupljene projektne ideje. Temeljem tako prikupljenih informacija i podataka uspješno su utvrđene i individualizirane potrebe LAG područja. Na održanim radionicama sudjelovali su zainteresirani predstavnici institucija, pojedinci te organizacije koja su se željele aktivno uključiti u proces izrade LRS-a LAG-a „Južna Istra“ za razdoblje 2023.-2027. godine te svojim sudjelovanjem dati doprinos kvaliteti konačnih rezultata LRS-a. Uključivanjem većeg broja sudionika putem okruglih stolova i radionica, te većim brojem održanih individualnih konzultacija osiguran je integrirani i multisektorski pristup izradi LRS-a te postignuta suradnja sa svim sektorima koji djeluju na području LAG-a.

Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS

Naziv događaja (sastanak, radionica i sl.)	Broj sudionika	Mjesto održavanja događaja	Datum održavanja događaja
Sastanak	3	Medulin	20.04.2022.
Okrugli stol – Izrada LRS	7	Društveni dom, Krnica	24.4.2022.
Sastanak	4	Svetvinčenat	26.04.2022.
Sastanak	4	Vodnjan	26.04.2022.
Sastanak	4	Barban	27.04.2022.
Sastanak	3	Vodnjan – LAG ured	02.05.2022.
Sastanak	5	Kanfanar	04.05.2022.
Sastanak	3	Fažana	09.05.2022.
Sastanak	5	Svetvinčenat	11.05.2022.
Sastanak	4	Vodnjan LAG Ured	12.05.2022.
Sastanak	3	Vodnjan LAG Ured	20.06.2022.
Sastanak	4	Bale	30.06.2022.
Sastanak	4	Marčana	25.08.2022.
Sastanak	2	Ližnjan	19.09.2022.
Sastanak	4	Rovinj	20.09.2022.
Radionica za izradu LRS-a	13	Vodnjan	29.09.2022.
Sastanak	3	Vodnjan	03.10.2022.

Sastanak	3	Vodnjan	04.10.2022.
Online ankete i prikupljanje projektnih ideja	11	online	od 10.10.2022.
Sastanak	3	Medulin	24.10.2022.
Interaktivna edukacijsko-animacijska radionica za izradu projektnih prijedloga za potrebe LRS LAG-a: „Od ideje do financiranja putem strategije LAG-a“	14	Vodnjan	02.02.2023.
Skupština LAG Južna Istra - Usvajanje LRS-a	21	Vodnjan	19.09.2023.

Izvor: LAG Južna Istra

4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA

4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize

Tablica 24: SWOT analiza LAG-a Južna Istra - detaljna SWOT analiza u prilogu br. 4

SNAGE	SLABOSTI
<u>Kulturna i prirodna baština</u> Bogata i raznovrsna kulturna baština Očuvana bogata prirodna baština Blaga klima <u>Komunalna i društvena infrastruktura</u> Kvalitetan obrazovni kadar i usluge Razvijena postojeća infrastruktura mreža Blizina urbanih središta Razvijene biciklističke rute <u>Poduzetništvo</u> Poslovne zone i poduzetnička infrastruktura Niska stopa nezaposlenosti Tradicija bavljenja obrtništvom i poduzetništvom <u>Poljoprivreda</u> Duga tradicija bavljenja poljoprivredom Visokokvalitetni proizvodi <u>Turizam</u> Dobar geostrateški položaj Rast broja dolazaka i noćenja <u>Demografija</u> Visokoobrazovano stanovništvo	<u>Kulturna i prirodna baština</u> Nedovoljno valorizirana kulturna baština Nedostatan marketing i promidžba kulturne i povijesne baštine <u>Komunalna i društvena infrastruktura</u> Nedostatak usluga za sve ugrožene skupine Slaba razina razvrstavanja otpada Nedostatak sustava prikupljanja voda Prometna izoliranost Manjak sportske infrastrukture <u>Poduzetništvo</u> Nedostatna poduzetnička klima i infrastruktura Nedovoljni poticaji za razvoj neproizvodnih djelatnosti Slaba primjena novih tehnologija <u>Poljoprivreda</u> Usitnjenost poljoprivrednih površina Neujednačen razvoj PG-a Dotrajala mehanizacija Nedovoljno razvijena ekološka poljoprivreda <u>Turizam</u> Preveliko oslanjanje na masovni turizam Nedovoljna prepoznatljivost područja <u>Demografija</u> Depopulacija čitavog područja LAG-a i starenje stanovništva
PRILIKE	PRIJETNJE
Financiranje razvojnih projekata iz fondova EU-a, državnih, županijskih i drugih programa Programi zelene i digitalne tranzicije Trendovi potražnje suvremenog turizma Razvoj i uporaba novih tehnologija, digitalizacija gospodarstva, uprave i društva	Negativni demografski trendovi u RH i iseljavanje mladih Klimatske promjene, ratovi i bolesti, pandemije globalna gospodarska kriza i elementarne nepogode Neodrživa gradnja i devastacija prostora Iscrpljenost tla i narušena bioraznolikost

Provedba državnih i županijskih strategija razvoja, programa razvoja poljoprivrede, turizma i dr. Poticanje umrežavanja proizvođača i prerađivača	Brz rast i pritisci masovnog turizma
--	--------------------------------------

Temeljem SWOT analize koja je izrađena temeljem participativnog procesa utvrđene su snage i slabosti te prilike i prijetnje za budući razvoj područja LAG-a Južna Istra. Naglasak je stavljen na sektore koji su ključni za gospodarski i društveni razvoj lokalnih zajednica.

Kulturno-povijesna i prirodna baština te očuvan okoliš važan su razvojni potencijal za budući razvoj poduzetništva i ključnih sektora, turizma, poljoprivrede, a time za zapošljavanje osobito mladih kao i za poboljšanje kvalitete življenja. Na cijelom području su mnogobrojna i jedinstvena kulturna dobra, materijalna i nematerijalna, manifestacije vezane za povijesne događaje, tradiciju i lokalne običaje. Uz to, prirodna bogatstva područja LAG-a i pogodna klima te visoka kvaliteta okoliša značajan su potencijal za održivi razvoj područja u budućnosti. Kako bi se nadvladale identificirane slabosti prirodne i kulturno-povijesne baštine potrebno je poticati ulaganja u veću valorizaciju i *branding* postojeće baštine, smanjiti neodrživu gradnju, poticati uvođenje novih proizvoda i usluga koji imaju inovativni karakter te raditi na zaštiti okoliša kroz poticanje zelenih i održivih praksi.

Komunalna infrastruktura ima potencijale za gospodarski i društveni razvoj područja LAG-a kao što su uglavnom zadovoljavajuća opskrba električnom energijom, razvijena postojeća mreža infrastrukture, kvalitetan i obrazovan kadar za pružanje usluga te mreža biciklističkih staza. Također, razvojni potencijal važan za očuvanje prirode i okoliša je porast ulaganja u održivo gospodarenje otpadom.

Potrebe u komunalnoj infrastrukturi su znatne i nužne kako bi se omogućio daljnji dinamičan i održiv razvoj lokalnih zajednica. Glavne potrebe uočene su u prometu i prometnoj infrastrukturi, digitalnoj infrastrukturi te odvodnji i vodoopskrbi. Potrebno je primarno povećati prometnu povezanost područja s okolnim gradovima, općinama i regijama, pojačati frekvenciju javnog prijevoza te unaprijediti sustav gospodarenja vodama i otpadom.

U društvenoj infrastrukturi, u kulturi, uz gradnju infrastrukture, potencijal su i novi i inovativni programi kulturnih manifestacija te aktivnosti kulturnih udruga. Osim za daljnji razvoj kulture, ti potencijali su ujedno važni i za gospodarsko održivo korištenje kulturne baštine, za pokretanje i razvoj kulturnih i kreativnih industrija, posebno za zapošljavanje mladih te za njegovanje identiteta lokalnih zajednica, za razvoj kulturnog i drugih oblika turizama. Slabosti u vidu nedostatka kulturnih sadržaja te slabijeg stanja određenog dijela kulturne infrastrukture se mogu nadići kroz korištenje europskih fondova za poticanje veće razine inovativnosti i kreativnosti pojedinaca, omogućavanje lakšeg djelovanja kulturnih udruga te obnovu zapuštenih objekata u objekte društvene namjene,

U obrazovanju glavni potencijali su u kvalitetnom obrazovnom kadru, mogućnostima modernizacije, informatizacije i suradnje obrazovnih ustanova, te u praćenju potreba za radnom snagom osobito u novim razvojnim područjima, zelenoj i digitalnoj tranziciji i sl. U obrazovanju potrebe su za gradnjom ustanova školskog i predškolskog obrazovanja sa suvremenom opremom posebno za djecu s teškoćama u razvoju.

U području socijalne uključenosti i usluga socijalne skrbi uočeni su potencijali u razvoju socijalnih inovacija i socijalnog poduzetništva te jačanju socijalne uključenosti i smanjenju siromaštva kao i u razvoju izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom.

Potencijali za sport i rekreaciju su poboljšanje postojeće sportske infrastrukture, posebice u području izgradnje multifunkcionalnih sportskih igrališta i terena te poboljšanje rada lokalnih sportskih klubova. Potencijali su i u promociji zdravog života uz uključivanje djece i starijih osoba u rekreativne i sportske aktivnosti, te u povezivanju sporta, turizma i kulture.

Razvojni potencijal organizacija civilnog društva (OCD) u poboljšanju kapaciteta, znanja, vještina i financiranja, može znatno više doći do izražaja kroz snažnije uključivanje OCD-ova u procese pripreme i provedbe lokalnih i subregionalnih razvojnih projekata. Potrebe civilnog društva su rješavanje problema nedostatka prostora, financijskih sredstava i uključivanje više suradnika za pripremu i provedbu projekata u ključnim razvojnim sektorima.

U gospodarstvu su glavni potencijali za daljnji razvoj uočeni u poduzetništvu i u sektorima koji su ključni za gospodarski i društveni razvoj lokalnih zajednica, tj. u poljoprivredi i turizmu.

U poduzetništvu glavni potencijali su u daljnjem razvoju malih poduzeća i obrta u turizmu, poljoprivredi i uslugama te u djelatnostima vezanim za zelenu i digitalnu tranziciju te za kulturne i kreativne industrije. Poduzetnička infrastruktura je razvijena, ali ima potencijala i za daljnje unapređenje razvoja obrtništva i poduzetništva. Potrebe postoje ponajprije za jačanjem poduzetničke klime na čitavom području među mladom populacijom, te za podrškom zapošljavanju i samozapošljavanju mladih, ulaganjima u poduzetničku infrastrukturu.

U poljoprivredi, proizvodnji i preradi, područje LAG-a ima značajan potencijal za nastavak razvoja i rasta u proizvodnji maslinovog ulja i vina, koji su tradicionalno najjači aspekti poljoprivrede u Istri. Osnova toga su dosadašnji vrijedni rezultati, znanje i vještine, stalna ulaganja u unapređivanje proizvodnje i prerade, postizanje veće konkurentnosti na domaćem i inozemnom tržištu. Potencijal za napredak je također značajan u djelatnostima proizvodnje voća, povrća, sira i ljekovitog bilja, osobito tradicionalnih autohtonih proizvoda. Također, postoje potencijali za porast proizvodnje u ekološkoj poljoprivredi i povećanje broja ekoloških proizvođača. Također, turizam kao značajna grana područja LAG-a je važan za diversifikaciju poljoprivrede jer potiče i omogućuje pokretanje i razvoj čitavog niza uslužnih djelatnosti, usluga i proizvoda u sklopu poljoprivrednih gospodarstava, posebice u domeni očuvanja tradicijskih obrta i proizvoda.

U poljoprivredi postoje potrebe za ulaganjima radi daljnjeg povećanja konkurentnosti proizvodnje i prerade u ključnim, ali i drugim sektorima, povećanja kvalitete i inoviranja proizvoda te za daljnjim širenjem i trajnijim povezivanjem sektora poljoprivrede, turizma, kulture i očuvanja okoliša i prirode. Potrebno je razvijati i nepoljoprivredne djelatnosti u malim poljoprivrednim gospodarstvima te proširenje njihove lepeze usluga koju nude ruralnoj zajednici. Također, prepoznate su potrebe za daljnjim sustavnim predstavljanjem i promoviranjem poljoprivrednih, prehrambenih i drugih lokalnih proizvoda. Posebno je važna potreba za podrškom i poticajima za uvođenje i primjenu novih tehnologija u proizvodnji i preradi te za pripremom i provedbom programa i projekata zelene i digitalne tranzicije te podizanje razine inovativnosti u poljoprivredi na području LAG-a kroz primjenu novih znanja, opreme i procesa uzgoja i prerade.

U turizmu postoje potencijali za pokretanje i razvoj nepoljoprivrednih inovativnih i novih djelatnosti, očekivani dinamičan rast, te za razvoj selektivnih oblika turizma te podizanje kvalitete postojećih usluga. Za budući razvoj važni su i dosadašnje iskustvo i uključenost poljoprivrednih gospodarstava u turističke aktivnosti kao i njihov interes za širenje i nove poslovne pothvate. Osobite mogućnosti pruža održavanje običajnih tradicionalnih i kulturnih događanja s gastronomskom ponudom koju pružaju lokalni PG-ovi. S time su povezane i potrebe za ulaganjima u nepoljoprivredne djelatnosti u poljoprivrednim gospodarstvima koje su vezane za turizam i druge djelatnosti.

Potencijal za demografska poboljšanja predstavlja način života u malim zajednicama te trend napuštanja urbanih sredina i doseljavanje u ruralne krajeve, osobito mladih obitelji, koje ostaju ili dolaze živjeti i raditi na područje LAG-a Južna Istra. Glavne potrebe ovdje su podrška stvaranju i jačanju poduzetničkog duha kod mladih i potpora za programe zapošljavanja i samozapošljavanja mladih u gospodarskim i društvenim sektorima te priprema i provedba lokalnih programa podrške mladim obiteljima s djecom.

Prilike za razvoj područja LAG-a Južna Istra, osobito u području glavnih gospodarskih sektora, društvene infrastrukture i očuvanja okoliša i prirode su: financiranje programa i projekata za razvoj ruralnih područja; provedbe državnih, županijskih i drugih programa razvoja; politike i programi zelene i digitalne tranzicije; trendovi razvoja suvremenog turizma (zaštita okoliša, kultura, rekreacija, način života, doživljaji), porast potražnje za ekološkim poljoprivrednim te za autohtonim, brendiranim i proizvodima s oznakom kvalitete; provedba državnih i županijskih strategija i programa razvoja poljoprivrede, turizma, razvoj i uporaba novih tehnologija, digitalizacija gospodarstva, uprave i društva.

Ograničenja i prijetnje razvoju su: globalne financijske i klimatske krize, negativni demografski trendovi, devastacija prostora i neodrživa gradnja, nedostupnost poljoprivrednog zemljišta, rast masovnog turizma koji zbog iznimno velikog broja posjetitelja predstavlja veliko opterećenje za sve prirodne resurse i komunalnu infrastrukturu gubitak ruralnog identiteta, neusklađenost zakonskih regulativa sa stvarnim potrebama te narušavanje bioraznolikosti.

5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS

5.1. Prikaz potreba LAG područja

Prikaz potreba, opis općih i posebnih ciljeva te prikaz intervencija na području LAG Južna Istra temelji se na rezultatima konzultacijskog procesa, konzultacijama s dionicima, provedenoj anketi, prikupljenim projektnim idejama te radionicama Ministarstva poljoprivrede i APPRRR-a.

Tablica 25: Potrebe LAG područja

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
P1: Potreba za ulaganjem u unapređenje poljoprivredne proizvodnje i prerade na području LAG-a Južna Istra	Ulaganja u znanje i opremu, proširenje opsega poslovanja, održivu poljoprivredu i brigu o okolišu, generacijsku obnovu gospodarstva i profesionalizaciju poljoprivrede	OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu	SC1 – Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti sukladno načelima održivog razvoja, ekološke poljoprivrede i zelenih sustava
P2: Potreba za ulaganjem u ruralnu infrastrukturu	Ulaganje u organiziranje osnovnih usluga za ruralno stanovništvo	OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu	SC2- poboljšanje kvalitete života ruralnog stanovništva i ojačavanje kapaciteta područja LAG-a
P3: Potreba za očuvanjem i valorizacijom ruralnog identiteta i nasljeđa	Ulaganje u znanje i društveni kapital	OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu	SC2- poboljšanje kvalitete života ruralnog stanovništva i ojačavanje kapaciteta područja LAG-a
P4: Potreba za jačanjem društvenog i socijalnog kapitala na ruralnom području	Ulaganje u znanje i društveni kapital	OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu	SC2- poboljšanje kvalitete života ruralnog stanovništva i ojačavanje kapaciteta područja LAG-a

P1 - Potreba za ulaganjem u unapređenje poljoprivredne proizvodnje i prerade na području LAG-a Južna Istra

Provedenom analizom stanja na terenu utvrđeno je kako većina polaznika samih radionica i dalje izražava veliku potrebu za ulaganjem u primarnu poljoprivrednu proizvodnju prvenstveno u vidu obnavljanja poljoprivredne mehanizacije kao osnovnog sredstva za rad na poljoprivrednom gospodarstvu. Navedena potreba je istaknuta kako kod starijih OPG-ova tako i kod OPG-ova čiji su nositelji osobe mlađe od 41 godinu. Važno je kod ove potrebe napomenuti kako su zbog visokog indeksa razvijenosti područja, OPG-ovima sa područja LAG-a teško dostupna bespovratna sredstva EU na nacionalnoj razini za financiranje predmetnih ulaganja, a navedeno je istaknuto kroz konzultacijski proces. Nadalje, ulaganja je potrebno provesti na održiv način u skladu s direktivama EU te se stoga u sklopu potrebe primjećuje i potreba ulaganja u ekološku proizvodnju koja doprinosi i potrebi očuvanja okoliša ovog područja. Uz ekološku proizvodnju, zaključeno je i kako na području LAG-a postoji potreba za primjenom drugih principa u poljoprivredi (poput biodinamike) i poticanja ulaganja u kružno gospodarstvo, putem čega dolazi do stvaranja novih proizvoda te doseganja novog segmenta tržišta koji prepoznaje dodatnu vrijednost takvih proizvoda. Isto tako utvrđeno je i kako je među mladima prisutan zamjetan interes i želja za bavljenjem poljoprivredom. Temeljem toga utvrđeno je postojanje potrebe za poticanjem mladih ljudi na pokretanje poljoprivredne djelatnosti te preuzimanje poljoprivrednih gospodarstava od starijih naraštaja. Postojanje potpora te poticanje mlade populacije na bavljenje poljoprivredom omogućilo bi mladima koji imaju interes za bavljenje poljoprivredom da se ohrabre na početak bavljenja poljoprivredom ili pak na preuzimanje poljoprivrednog gospodarstva od starijih naraštaja te da na taj način očuvaju tradiciju bavljenja poljoprivredom te doprinesu očuvanju vitalnosti sela i ostanku mladih na selu.

P2 - Potreba za ulaganjem u ruralnu infrastrukturu

Iako područje Istre, a naročito područje Južne Istre po indeksu razvijenosti pripada visokoj stopi razvijenosti isto ne predstavlja stanje javne ruralne infrastrukture naselja jedinica lokalnih samouprava koja su obuhvaćena u LAG područje. Naime, pojedina naselja koja se nalaze na području LAG obuhvata itekako i dalje imaju potrebu za ulaganjem u javnu infrastrukturu i to iz razloga kako bi zadržali stanovnike na tom području a istovremenu privukli nove. Iz provedenih konzultacija vidljivo je da je potrebno daljnje ulaganje u javnu ruralnu infrastrukturu, kako bi se očuvala ruralna baština i kako bi se omogućilo stanovnicima područja bolje mogućnosti za slobodno vrijeme. Ova potreba isto tako proizlazi iz činjenice što će sredstva iz ZPP-a obzirom na visoki indeks razvijenosti JLS-a na LAG području, biti teško dostupna mogućim korisnicima sa ovog područja.

P3 - Potreba za očuvanjem i valorizacijom ruralnog identiteta i nasljeđa

Očuvanje i vrednovanje identiteta zajednice i tradicije kraja predstavlja srž u kvalitetnom življenju, djelovanju i razvoju. Uslijed trenutnih gospodarskih i društvenih tendencija i posljedica masovnog turizma ruralni identitet je u velikoj opasnosti od nestajanja. Ruralno nasljeđe je konstantno pod gospodarskim pritiskom u ranijim razdobljima zbog industrije, ljudi su napuštali ruralne krajeve i „znanja“ zbog zapošljavanja u industrijskom sektoru a tu ulogu je sada preuzeo turizam koji zbog brze zarade agresivno mijenja ruralni prostor umjesto da ga valorizira. Globalizacija i kretanja na tržištu predstavljaju ugrozu lokalnoj zajednici te očuvanje identiteta, valorizacija nasljeđa i revitalizacija ruralnog kraja predstavlja osnovu za kvalitetan razvoj društva i pojedinca u njemu. Održiva budućnost nužno se oslanja na vrijednosti prošlosti.

P4 - Potreba za jačanjem društvenog i socijalnog kapitala na ruralnom području

Svaki pojedinac jak je onoliko koliko je jaka zajednica u kojoj živi. Njegovanjem lokalne ruralne zajednice, poticanjem inicijativa o zaštiti prirode i okoliša i brigom za ranjive skupine stvaramo snažno održivo društvo. Socijalni i društveni kapital je, možemo reći prirodno egzistirao, bez posebnog naziva i isticanja, u ruralnim krajevima. Uslijed migracija stanovništva u urbane sredine ruralni kraj gubi svojstveni urođeni osjećaj za ono što se naziva briga o ranjivim skupinama i prirodi općenito. Postoji velika potreba da se taj osjećaj zajedništva i brige ponovno probudi i potakne čuvanje društvenog kapitala. Ulaganje u društveni i socijalni kapital je ulaganje u napredak i razvoj.

Uključivanje šire zajednice u rješavanje društvenih izazova otvara put kvalitetnom životu. Razmjenom znanja, edukacijom i osposobljavanjem raznih dionika osvještava se vrijednost zajedništva i međusobnog povezivanja.

5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS

Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS

Naziv općeg cilja	Kratki opis općeg cilja	Naziv specifičnog cilja	Kratki opis specifičnog cilja
OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu	Razvoj cijelog LAG područja ali na održiv način kako bi se sačuvali resursi a ujedno i daljnje ulaganje u razvijanje društvenog kapitala, kao motor razvitka cijele lokalne zajednice.	SC1 - Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti sukladno načelima održivog razvoja, ekološke poljoprivrede i zelenih sustava	Gore navedena potreba prepoznata je kao razvojna potreba koje se rješava kroz SC1. Stoga ovaj cilj je usmjeren prema rješavanju iste na način da se potiče održivi razvoj konkurentnosti poljoprivredne djelatnosti na LAG području te ujedno da se sačuva tradicija poljoprivredne djelatnosti ovog područja.
		SC2- poboljšanje kvalitete života ruralnog stanovništva i ojačavanje kapaciteta područja LAG-a	Gore navedene potrebe (P2, P3, P4) prepoznate su kao razvojne potrebe koje se rješavaju kroz SC2. Ovaj cilj je usmjeren prema rješavanju istih na način da se potiče ulaganje u temeljne usluge na području LAG-a te i daljnje ulaganje u društveni kapital u svrhu stvaranja dobrobiti za cijelu lokalnu zajednicu na području LAG-a.

OC1 - Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu

Opći cilj je usmjeren ka održivom razvoju ruralnog prostora koji podrazumijeva očuvanje okoliša i maksimiziranje resursa jednog prostora sa svrhom očuvanja ruralnog identiteta LAG područja. Da bi se isto postiglo potrebno je dodatno uložiti napore tradicijskih vrijednosti, posebno u očuvanju poljoprivrednog zemljišta i aktivnosti vezanih za poljoprivredu, gradnju, uređenje prostora i valorizaciju baštine te društvenog kapitala koji može višestruko donijeti rezultate za obuhvaćeno područje. Samo očuvan i adekvatno valoriziran društveni kapital može multiplicirati rezultate koje mogu dati pozitivan utjecaj u cijeloj zajednici i može također doprinijeti kvaliteti života. Ta kvaliteta se očituje u valorizaciji tradicionalnog življenja u širem kontekstu ali i s naglaskom na poljoprivredu

i s njom vezana znanja i aktivnosti kao izvoru života u ruralnom području. Intervencijama će se nastojati pridonijeti općem cilju ove strategije.

SC1 - Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti sukladno načelima održivog razvoja, ekološke poljoprivrede i zelenih sustava

Područje LAG-a pokazuje veliki interes za ulaganjem u poljoprivredu i preradu poljoprivrednih proizvoda, naročito što se tiče modernizacije opreme. Poticanjem proizvođača u modernizaciju i daljnje unaprjeđenje svojih gospodarstva pretpostavka su da će doći do snažnog učinka na gospodarstvo LAG područja koji će na taj način ojačati konkurentnost gospodarstva na ovom području.

Specifičnost područja je nedostatak velikih poljoprivrednih površina te rascjepkanost postojećih uz tradiciju bavljenja poljoprivredom i njegovanja autohtonih sorti. Očuvani prirodni resursi su velika snaga i potencijal područja LAG-a posebno za razvoj ekološke poljoprivrede i organskih proizvoda. Očuvani prirodni okoliš predstavlja izvor prihoda na ovom području kako za razvoj poljoprivredne djelatnosti tako i posredno za razvoj održivog turizma. Očuvan okoliš i očuvani prirodni resursi predstavljaju temelj za zdravlje i kvalitetan život stanovnika sa ovog područja. Kako bi se sačuvali navedeni resursi izrazito je bitno i potrebno provesti sve potrebne mjere kako bi se isti zaštitio od negativnih trendova i potaklo na iskorak u inovativnom smjeru pronalaska adekvatnih održivih rješenja u poljoprivredi i svakodnevnom životu. Nadalje, istraživanja na terenu i analize podataka pokazuju da je interes za bavljenje poljoprivrednom djelatnošću u opadanju, odnosno postojeći i potencijalni poljoprivrednici su obeshrabreni nizom teškoća, problemom plasiranja proizvoda, konkurentnosti, nedostatkom poljoprivrednih površina i prijetnjom klimatskim promjenama. Bavljenje poljoprivredom dio je tradicije ovog područja što predstavlja snagu i potencijal u vrednovanju i plasiranju proizvoda posebno visokokvalitetnih nutritivnih proizvoda za kojima postoji sve veća potražnja na tržištu. Poljoprivredna djelatnost u kombinaciji s turizmom može imati multiplikativni efekt na jačanje gospodarstva ovog područja. Iz toga proizlazi i nužnost zaštite, očuvanja i valorizacije poljoprivredne djelatnosti ali i okoliša.

SC2 - Poboljšanje kvalitete života ruralnog stanovništva i ojačavanje kapaciteta područja LAG-a

Na području LAG-a, a poglavito u manjim rubnim naseljima nije adekvatno razvijena društvena i socijalna infrastruktura. Kako bi pojedinac ostao živjeti u ruralnim krajevima te kako bi smanjili trend depopulacije našeg područja potrebno je provesti aktivnosti i mjere koje vode ka unaprjeđenju kvalitete života u ruralnom prostoru. Osim osnovnih (baznih) usluga potrebno je ojačati i mogućnosti za razvoj aktivnog i zdravog načina življenja na takvom području za sve dobne skupine.

Nadalje, kako bi se sačuvali ruralni prostor u širem smislu riječi, potrebno je konstanto ulagati u njegove stanovnike. Isto uključuje razne oblike neformalnog i dodatnog obrazovanja usmjerene na jačanje društvenog kapitala na ovom području. Potrebno je osvijestiti stanovnike o prednostima življenja u ovom ruralnom području, o negativnim svjetskim trendovima koji utječu na naš svakodnevni život, o važnosti valorizacije vrijednosti življenja na selu te važnosti valorizacije naših tradicija i identiteta istarskog kraja. Kako bi se sve to postiglo potrebno je ulagati u društveni kapital čime bi se ojačali kapaciteti područja LAG-a te bi se ujedno doprinijelo cilju zaštite sela, identiteta i izvornog istarskog kraja.

5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje

LAG intervencije u skladu su s odredbama SP ZPP intervencije 77.06 LEADER. Predviđene intervencije i planirani projekti suradnje odgovaraju potrebama LAG područja u skladu s LEADER pristupom te doprinose konceptu Pametnih sela. Planirane su tri intervencije kako je detaljno navedeno u tablicama niže.

Tablica 27: Intervencije u LRS

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Potreba	Intervencija
OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu	SC1 – Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti sukladno načelima održivog razvoja, ekološke poljoprivrede i zelenih sustava	P1: Potreba za ulaganjem u unapređenje poljoprivredne proizvodnje i prerade na području LAG-a Južna Istra	INT. 1.1. Potpora za razvoj i očuvanje održive poljoprivredne proizvodnje i djelatnosti INT. 1.2. Potpora za povećanje konkurentnosti poljoprivredne djelatnosti
	SC2- poboljšanje kvalitete života ruralnog stanovništva i ojačavanje kapaciteta područja LAG-a	P2- Potreba za ulaganjem u ruralnu infrastrukturu P3 - Potreba za očuvanjem i valorizacijom ruralnog identiteta i nasljeđa P4-Potreba za jačanjem društvenog i socijalnog kapitala na ruralnom području	INT. 2.1. – Potpora razvoju ruralne infrastrukture

Tablica 28: Projekti suradnje

Vrsta projekta suradnje	Područje interesa projekta suradnje	Očekivani rezultat provedbe projekta suradnje	Indikativni visina proračuna projekta suradnje (Indikativna visina proračuna projekta suradnje (u odnosu na ukupni iznos alokacije koje će LAG ostvariti u razdoblju 2023.-2027.)
Transnacionalni	Poljoprivreda, turizam, trgovina – valorizacija i jačanje ženskog poduzetništva na ruralnom području	Ojačan društveni kapital Ojačano žensko poduzetništvo	1,18%

		Očuvane tradicionalne vrijednosti	
Nacionalni	Poljoprivreda, turizam, trgovina – valorizacija nematerijalne kulturne baštine	Valorizacija i revitalizacija tradicijskih lokalnih kulinarskih proizvoda	0,36%

Tablica 29: Opis intervencija

Naziv i kod intervencije	INT. 1.1.-Potpora za razvoj i očuvanje održive poljoprivredne proizvodnje i djelatnosti
Područje obuhvata	Cijelo područje LAG-a
Kratki opis intervencije: -svrha intervencije - doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS - doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP - pripadnost intervencije nekom od članaka Uredbe (EU) 2021/2115 - doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a - opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije - ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS	<p>Intervencija je pripremljena sukladno potrebama područja LAG-a definiranim tijekom izrade SWOT analize.</p> <p>Intervencija, u većini svog obuhvata i aktivnosti, pripada uvjetima iz članaka 73. i 74. Uredbe (EU) br. 2021/2115.</p> <p>Ovom intervencijom želi se prvenstveno poticati ulaganja u poljoprivredna gospodarstva kako bi se omogućilo otvaranje novih radnih mjesta u poljoprivredi, kako bi se očuvala poljoprivredna proizvodnja te kako bi se poboljšala konkurentnost poljoprivrednih gospodarstava. Isto tako, intervencijom će se omogućiti jačanje kapaciteta, prvenstveno malih poljoprivrednika u stjecanju novih znanja i vještina, uvođenju novih tehnologija, digitalizacije, prilagodbe zahtjevima tržišta i dr.</p> <p>Intervencijom će se pružiti potpora provedbi zelene i digitalne tranzicije poljoprivrednih proizvođača koja će omogućiti jačanje otpornosti na klimatske promjene. Dodatna vrijednost ove intervencije je ta što će ista potaknuti poljoprivrednike na zajedničke projekte čime će se postići razmjena znanja između dionika na području, te time ujedno i povećati socijalni kapital u lokalnim zajednicama. Nadalje, kao dodana vrijednost se ističe i intenziviranje razvoja zelenih sustava te ekološke poljoprivrede kao oslonca budućeg razvoja poljoprivrede te primjena novih tehnologija i inovativnih rješenja za unapređenje ponude. Isto tako putem ove intervencije potaknuti će se profesionalna poljoprivreda kako bi se otvorila nova radna mjesta u poljoprivrednoj djelatnosti, te kako bi se na taj način očuvala poljoprivredna proizvodnja na LAG području. Aktivnosti projekta trebaju uključiti doprinos zelenoj i/ili digitalnoj tranziciji. Na taj način ulaganja provedena kroz ovu intervenciju imati će širi efekt za cijelu zajednicu osim od samog ulaganja za pojedinog korisnika što predstavlja dodanu vrijednost LEADER-a. Detaljna obrazloženja doprinosa projekata (operacija) kojima će se, u okviru ove intervencije, pružiti potpora razvojnim potrebama LAG-a bit će na navedena u natječaju LAG-a.</p> <p>Intervencija izravno doprinosi Specifičnom cilju 1 LRS: SC1 – Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti sukladno načelima održivog razvoja, ekološke poljoprivrede i zelenih sustava jer omogućuje stvaranje okvira za potporu prvenstveno ulaganjima u povećanje konkurentnosti i održivosti poljoprivrede kroz poticanje ulaganja u inovacije, digitalizaciju i prakse održive proizvodnje. Ujedno, pružanjem potpore jačanju poljoprivredne proizvodnje zasnovane na lokalnim tradicijskim vrijednostima omogućuje razvoj identiteta područja te povećanje dodane vrijednosti LEADER-a.</p>

	<p>Intervencija doprinosi Općem cilju 1 LRS: Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu što se posebno ogleda u činjenici izravne potpore poduzetničkim inicijativama u njihovoj zelenoj i digitalnoj tranziciji te razvoju znanja i vještina kao i održivom poduzetništvu neophodnom za daljnji razvoj lokalne zajednice.</p> <p>Intervencija izravno i značajno doprinosi Specifičnim ciljevima (SC/SO⁴) ZPP-a: SC2: Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju putem sljedećih pokazatelja:</p> <p>R.3 Digitalizacija poljoprivrede min. 5 PG-ova koji primaju potporu za digitalnu poljoprivrednu tehnologiju u okviru ZPP-a</p> <p>R.9 Modernizacija min. 5 PG-ova koji primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa</p> <p>Uz to, intervencijom se dodatno doprinosi posebnim pokazateljima LAG-a:</p> <p>PO.1.1.1. – Broj provedenih projekata – minimalno 20 provedenih projekata u sklopu intervencije</p> <p>PO.1.1.2. – Broj PG-a kojima je dodijeljena potpora – minimalno 35 PG-a</p> <p>Dodanoj vrijednosti LEADER-a u okviru ove intervencije izravno i značajno, doprinosi se sljedećim elementima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • socijalnom (društvenom) kapitalu, putem projektnih aktivnosti koje se odnose na jačanja kapaciteta lokalnih razvojnih dionika, očuvanje kulturnih (tradicijskih) vrijednosti područja, jačanje zajedničkog identiteta/prepoznatljivosti područja • lokalnom upravljanju putem broja projekata i broja novih korisnika koji do sada nisu provodili projekte financirane iz LEADER-a, putem projektnih aktivnosti koje se odnose na inovativne upravljačke prakse te stjecanje znanja i vještina o njima, kao i promotivnih aktivnosti i medijskih objava o projektima • rezultatima i učincima politike, putem inovativnih projekata, partnerskih projekata, putem aktivnosti jačanja kapaciteta dionika o političkim strategijama EU-a (Zeleni plan, digitalna tranzicija i sl.), potpore izvrsnosti te jačanju razmjene znanja i vještina lokalnih razvojnih dionika <p>Različitost intervencije u odnosu na nacionalnu razinu, uz ranije navedeno, očituje se i u načelima kriterija odabira koji su specifično razrađeni upravo za područje LAG obuhvata. te uprojektima kojima se isključivo ostvaruje dodana vrijednost LEADER-a.</p>
Ciljani korisnici	Pravne i fizičke osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika i/ili Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, ekonomske veličine minimalno 3.000 EUR. Detaljan popis prihvatljivih korisnika bit će naveden u natječaju LAG-a.
Temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika	<p>-imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave natječaja LAG-a sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116;</p> <p>-imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu;</p> <p>-ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima.</p> <p>Uvjeti prihvatljivosti biti će dodatno i detaljno definirano LAG natječajem.</p>

⁴ SO – *Specific objective*. To je dodatna oznaka specifičnog cilja koja se pojavljuje u nadređenom regulatornom okviru za provedbu LRS. Unesen je radi lakšeg praćenja korelacije sa regulatornim okvirom uklj. SP ZPP.

Prihvatljive vrste projekta i temeljni uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljive vrste projekata odnose se na primarnu poljoprivrednu proizvodnju poljoprivrednih proizvoda Temeljeni uvjeti prihvatljivosti projekta: -provoditi se na području LAG-a na kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu -ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 eura (bez PDV-a) Detaljne prihvatljive vrste projekata i uvjeti prihvatljivosti projekata biti će navedeni u natječaju LAG-a.
Načela kriterija odabira	Načela kriterija odabira koja se mogu koristiti u ovoj intervenciji su: 1. doprinos zapošljavanju (prioritet će imati ulaganja koja doprinose stvaranju novih radnih mjesta) 2. sektor ulaganja (prioritet će imati ulaganja u sektor stočarstva) 3. doprinos digitalnoj i/ili zelenoj tranziciji (prednost će imati projekti povezani s digitalizacijom i/ili zelenom tranzicijom) 4. doprinos ključnim elementima dodane vrijednosti LEADER-a i to: -povećanju/jaćanju socijalnog (društvenog) kapitala u lokalnim zajednicama, -poboljšanju lokalnog upravljanja te -poboljšanju rezultata i učinaka politike za područje LAG-a u usporedbi s provedbom bez LEADER pristupa. (prioritet će imati zajednički projekti, projekti koji uključuju osjetljive skupine i projekti koji imaju inovativan karakter) Detaljna razrada i pojašnjenja kriterija odabira biti će definirana LAG natječajem.
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odrediti će se u LAG natječaju
Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je do 300.000 EUR (bez PDV-a)
Najniži iznos potpore po projektu	Odrediti će se u LAG natječaju
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 200.000 EUR
Intenzitet potpore	U skladu s člankom 73. uredbe (EU) 2021/2115, intenzitet može iznositi najviše 65 % prihvatljivih troškova projekta, a iznimno se može povećati u slijedećim slučajevima: a) najviše 80% prihvatljivih troškova projekta kada je korisnik mladi poljoprivrednik ⁵ kako je definirano u SP ZPP b) najviše 85 % prihvatljivih troškova projekta za ulaganja malih poljoprivrednih gospodarstava ⁶ kako su definirana u SP ZPP Dodatno će se definirati natječajem LAG-a.
Pokazatelji	
Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	3
Broj sačuvanih radnih mjesta	1
R.b.	

⁵ **Mladi poljoprivrednik** je osoba starija od 18 i mlađa od 40 godina (do navršene 41 god.) u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu, koja posjeduje odgovarajuće vještine i znanje o poljoprivredi te po prvi puta uspostavlja poljoprivredno gospodarstvo ekonomske veličine od 10.000 EUR do 100.000 EUR na kojem ima status nositelja/odgovorne osobe ili je status nositelja/odgovorne osobe po prvi put stekla unutar 5 (pet) godina do dana podnošenja zahtjeva za potporu, a u slučaju trgovačkog društva je i odgovorna osoba isključivo ukoliko je vlasnik najmanje 50% temeljnog kapitala društva.

⁶ **Malo poljoprivredno gospodarstvo** predstavlja poljoprivrednika koji ima ekonomsku veličinu od 3.000 do 10.000 EUR-a u slučaju ulaganja u sektor voća, povrća i cvijeća, odnosno do 15.000 EUR-a za ulaganja u ostalim sektorima.

1	Naziv pokazatelja	R.3 Digitalizacija poljoprivrede
	Mjerna jedinica	Broj PG-ova koji primaju potporu
	Ciljna vrijednost	5
2	Naziv pokazatelja	R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
	Mjerna jedinica	Broj PG-ova koji primaju potporu
	Ciljna vrijednost	5
A	Naziv pokazatelja	Posebni pokazatelj LAG-a PO. 1.1.1.
	Mjerna jedinica	Broj provedenih projekata
	Ciljna vrijednost	20
B	Naziv pokazatelja	Posebni pokazatelj LAG-a PO. 1.1.2.
	Mjerna jedinica	Broj PG kojima je dodijeljena potpora
	Ciljna vrijednost	35

Naziv i kod intervencije	INT. 1.2-Potpورا za povećanje konkurentnosti poljoprivredne djelatnosti
Područje obuhvata	Cijelo područje LAG-a
Kratki opis intervencije: -svrha intervencije - doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS - doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP - pripadnost intervencije nekom od članaka Uredbe (EU) 2021/2115 - doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a - opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije - ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS	<p>Intervencija je pripremljena sukladno potrebama područja LAG-a definiranim tijekom izrade SWOT analize.</p> <p>Za povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava neophodno je ulaganje u razvoj prerade poljoprivrednih proizvoda kako bi se stvorila dodatna vrijednost poljoprivrednih proizvoda i gospodarstava. Ulaganjem putem ove intervencije omogućiti će se bolji položaj poljoprivrednika na tržištu i otvaranje nove linije prodaje za novostvorene proizvode, time će se stvoriti dodatna vrijednost poljoprivrednih proizvoda. Na taj način omogućiti će se otvaranje novih radnih mjesta na gospodarstvu. Dodatna vrijednost ove intervencije je što će ista potaknuti poljoprivrednike na zajedničke projekte a time će se postići i razmjena znanja između dionika na području te će se time povećati socijalni kapital u lokalnoj zajednici. Doći će do umrežavanja proizvođača i prerađivača, modernizacije opreme a sve zajedno predstavlja izniman benefit za širu lokalnu zajednicu područja. Korisnici će u ovoj intervenciji morati odlučiti za provedbu minimalno jedne aktivnosti koja pridonosi zelenoj i/ili digitalnoj tranziciji što će posljedično stvoriti širi efekt za lokalnu zajednicu osim od samog ulaganja za pojedinog korisnika. Fokus intervencije usmjeren je na poboljšanje trženja, kratke lance opskrbe, i unaprjeđenje zaštite okoliša.</p> <p>Intervencijom će se pružiti potpora provedbi zelene tranzicije i digitalizacije lokalnih razvojnih dionika. Također, ova intervencija omogućit će razvoj pristupa i rješenja te inovativne aktivnosti kojima je svrha jačanje poduzetničke kulture, doprinos razvoju poduzetničkih ideja i otvaranje novih radnih mjesta Intervencija, u većini svog obuhvata i aktivnosti, pripada uvjetima iz članaka 73. Uredbe (EU) br. 2021/2115.</p> <p>Intervencija izravno doprinosi Specifičnom cilju 1 LRS: SC1 – Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti sukladno načelima održivog razvoja, ekološke poljoprivrede i zelenih sustava jer omogućuje stvaranje okvira za potporu prvenstveno ulaganjima u povećanje konkurentnosti poljoprivredne djelatnosti i prerade poljoprivrednih proizvoda te razvoj gospodarstva zasnovan na održivom korištenju lokalne osnove uz očuvanje identiteta područja te povećanje dodane vrijednosti LEADER-a.</p> <p>Intervencija doprinosi Općem cilju 1 LRS: OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu što se</p>

	<p>posebno ogleđa u činjenici pružanja izravne potpore poduzetničkim inicijativama u njihovoj zelenoj i digitalnoj tranziciji te razvoju znanja i vještina kao i održivom poduzetništvu neophodnom za daljnji razvoj lokalne zajednice.</p> <p>Intervencija izravno i značajno doprinosi Specifičnim ciljevima (SC/SO) ZPP-a:</p> <p>SC2: Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju putem sljedećih pokazatelja:</p> <p>R.3 Digitalizacija poljoprivrede min. 1 PG koji prima potporu za digitalnu poljoprivrednu tehnologiju u okviru ZPP-a</p> <p>R.9 Modernizacija min. 2 PG-a koji primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa</p> <p>SC8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo putem sljedećih pokazatelja:</p> <p>R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva minimalno 1 poduzeće koje prima potporu za razvoj ruralnog gospodarstva</p> <p>Uz to, intervencijom se dodatno doprinosi posebnim pokazateljima LAG-a:</p> <p>PO.1.1.1. – Broj provedenih projekata – minimalno 5 provedenih projekata u sklopu intervencije</p> <p>PO.1.1.2. – Broj PG-a kojima je dodijeljena potpora – minimalno 5 PG-a</p> <p>Dodanoj vrijednosti LEADER-a u okviru ove intervencije izravno i značajno, doprinosi se sljedećim elementima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • socijalnom (društvenom) kapitalu, putem projektnih aktivnosti koje se odnose na uključivanje osjetljivih skupina društva u razvoj poduzetništva, putem jačanja kapaciteta lokalnih razvojnih dionika, očuvanjem kulturnih (tradicijskih) vrijednosti područja, te jačanjem zajedničkog identiteta/prepoznatljivosti područja • lokalnom upravljanju putem broja projekata i broja novih korisnika. koji do sada nisu provodili projekte financirane iz LEADER-a, putem projektnih aktivnosti koje se odnose na inovativne upravljačke prakse te na stjecanje znanja i vještina o njima kao i na promotivne aktivnosti i medijske objave o projektima • rezultatima i učincima politike, putem inovativnih projekata, partnerskih projekata, putem aktivnosti jačanja kapaciteta dionika o političkim strategijama EU-a (Zeleni plan, digitalna tranzicija i sl.), potpori izvrsnosti, jačanju razmjene znanja i vještina lokalnih razvojnih dionika te razvoju socijalnih (društvenih) inovacija <p>Različitost intervencije u odnosu na nacionalnu razinu, uz ranije navedeno, očituje se i u potpori mikro poduzetnicima, te projektima kojima se isključivo ostvaruje dodana vrijednost LEADER-a.</p>
Ciljani korisnici	Pravne i fizičke osobe privatnog prava. Detaljan popis prihvatljivih korisnika bit će naveden u natječaju LAG-a.
Temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika	<p>imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave natječaja LAG-a sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116;</p> <p>-imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu;</p> <p>-ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima.</p> <p>Uvjeti prihvatljivosti biti će dodatno i detaljno definirano LAG natječajem.</p>

Prihvatljive vrste projekta i temeljni uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljive vrste projekata odnose se na razvoj prerade poljoprivrednih proizvoda. Temeljni uvjeti prihvatljivosti projekta: -provoditi se na području LAG-a na kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu -ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 eura (bez PDVa) Detaljne prihvatljive vrste projekata i uvjeti prihvatljivosti projekata biti će navedeni u natječaju LAG-a.
Načela kriterija odabira	Načela kriterija odabira koja se mogu koristiti u ovoj intervenciji su: 1.doprinos zapošljavanju (prioritet će imati ulaganja koja doprinose stvaranju novih radnih mjesta) 2.tip ulaganja (prioritet će imati ulaganja u rekonstrukciju/gradenje i opremanje) 3.doprinos digitalnoj i/ili zelenoj tranziciji (prednost će imati projekti povezani s digitalizacijom i/ili zelenom tranzicijom) 4.doprinos ključnim elementima dodane vrijednosti LEADER-a i to: -povećanju/jačanju socijalnog (društvenog) kapitala u lokalnim zajednicama, -poboljšanju lokalnog upravljanja te -poboljšanju rezultata i učinaka politike za područje LAG-a u usporedbi s provedbom bez LEADER pristupa. (prioritet će imati zajednički projekti, projekti koji uključuju osjetljive skupine i projekti koji imaju inovativan karakter) Detaljna razrada i pojašnjenja kriterija odabira biti će definirana LAG natječajem.
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se u LAG natječaju
Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je do 300.000 EUR (bez PDV-a)
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se u LAG natječaju
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 200.000 EUR
Intenzitet potpore	U skladu s člankom 73. uredbe (EU) 2021/2115, intenzitet može iznositi najviše 65 % prihvatljivih troškova projekta, a iznimno se može povećati u slijedećim slučajevima: a) najviše 80% prihvatljivih troškova projekta kada je korisnik mladi poljoprivrednik ⁷ kako je definirano u SP ZPP b) najviše 85 % prihvatljivih troškova projekta za ulaganja malih poljoprivrednih gospodarstava ⁸ kako su definirana u SP ZPP Dodatno će se definirati natječajem LAG-a.
Pokazatelji	
Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	1
Broj sačuvanih radnih mjesta	1
R.b.	

⁷ **Mladi poljoprivrednik** je osoba starija od 18 i mlađa od 40 godina (do navršene 41 god.) u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu, koja posjeduje odgovarajuće vještine i znanje o poljoprivredi te po prvi puta uspostavlja poljoprivredno gospodarstvo ekonomske veličine od 10.000 EUR do 100.000 EUR na kojem ima status nositelja/odgovorne osobe ili je status nositelja/odgovorne osobe po prvi put stekla unutar 5 (pet) godina do dana podnošenja zahtjeva za potporu, a u slučaju trgovačkog društva je i odgovorna osoba isključivo ukoliko je vlasnik najmanje 50% temeljnog kapitala društva.

⁸ **Malo poljoprivredno gospodarstvo** predstavlja poljoprivrednika koji ima ekonomsku veličinu od 3.000 do 10.000 EUR-a u slučaju ulaganja u sektor voća, povrća i cvijeća, odnosno do 15.000 EUR-a za ulaganja u ostalim sektorima.

1	Naziv pokazatelja	R.3 Digitalizacija poljoprivrede
	Mjerna jedinica	Broj PG-a koji primaju potporu
	Ciljna vrijednost	1
2	Naziv pokazatelja	R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
	Mjerna jedinica	Broj PG-ova koji primaju potporu
	Ciljna vrijednost	2
3	Naziv pokazatelja	R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj poduzeća
	Ciljna vrijednost	1
A	Naziv pokazatelja	Posebni pokazatelj LAG-a PO. 1.1.1.
	Mjerna jedinica	Broj provedenih projekata
	Ciljna vrijednost	5
B	Naziv pokazatelja	Posebni pokazatelj LAG-a PO. 1.1.2.
	Mjerna jedinica	Broj PG kojima je dodijeljena potpora
	Ciljna vrijednost	5

Naziv i kod intervencije	INT. 2.1. – Potpora razvoju ruralne infrastrukture
Područje obuhvata	cijelo područje LAG-a
Kratki opis intervencije: -svrha intervencije - doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS - doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP - pripadnost intervencije nekom od članaka Uredbe (EU) 2021/2115 - doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a - opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije - ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS	<p>Intervencija je pripremljena sukladno potrebama područja LAG-a definiranim tijekom izrade SWOT analize.</p> <p>Ovom intervencijom prioritetno se doprinosi razvojnim potrebama područja LAG -a, koje se odnose na potrebu daljnjeg razvoja male lokalne infrastrukture i usluga na području LAG-a, posebno na male i prostorno izoliranije ruralne zajednice zbog otežanog pristupa osnovnim uslugama (kao što su, primjerice, javni prijevoz, trgovine, pošta, obrtničke usluge, sport, kultura, socijalne usluge aktivnosti u slobodno vrijeme). Društvena infrastruktura zahtjeva daljnje unaprjeđenje posebno u području predškolskog i školskog odgoja, zdravstva, društvene uključenosti, sporta i rekreacije i za lokalno stanovništvo i za posjetitelje. Potreba unaprjeđenja uvjeta za život stanovništva i zajedništva važna je i radi ublažavanja i rješavanja ključnih razvojnih problema, tj. iseljavanja mladih, njegovim smanjivanjem i naseljavanje mladih obrazovanih obitelji te radi brige o starijima kao i osobama iz osjetljivih skupina društva. Razvoj male infrastrukture i usluga doprinosi i ostvarenju drugih razvojnih potreba poput valorizacije, očuvanja i održivog korištenje kulturne i prirodne baštine te pruža potporu umrežavanju na svim razinama LAG-a te međugeneracijskoj solidarnosti. Fokus intervencije usmjeren je na razvoj društvene i komunalne infrastrukture (mali zahvati), na jačanje civilnog društva u društvenim aktivnostima te na zaštitu kulturne i prirodne baštine. Intervencijom će se pružiti potpora provedbi zelene tranzicije male infrastrukture. Također, ovom intervencijom omogućit će se razvoj različitih pristupa i rješenja te inovativnih aktivnosti kojima je svrha jačanje kvalitete života stanovnika uključujući i „pametna“ rješenja u ruralnim zajednicama, povezana s jačanjem zaštite baštine.</p> <p>Intervencija, u većini svog obuhvata i aktivnosti, pripada uvjetima iz članka 73. Uredbe (EU) br. 2021/2115.</p> <p>Intervencija izravno doprinosi Specifičnom cilju 2 LRS: SC2- poboljšanje kvalitete života ruralnog stanovništva i ojačavanje kapaciteta područja LAG-a jer omogućuje stvaranje okvira za potporu prvenstveno ulaganjima (investicijama) u potporna infrastrukturu i razvoj usluga dostupnih ukupnom stanovništvu i posjetiteljima područja. Ujedno, razvoj infrastrukture i usluga</p>

	<p>povezanih s lokalnom baštinom i načinom života omogućuje razvoj identiteta područja te povećanje dodane vrijednosti LEADER-a.</p> <p>Intervencija doprinosi Općem cilju 1 LRS: OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu jer društvena i komunalna infrastruktura te usluge u malim zajednicama i dalje predstavljaju preduvjet za jačanje povezivanja stanovnika i njihovo sinergijsko djelovanje u svrhu održivosti područja.</p> <p>Intervencija izravno i značajno doprinosi Specifičnim ciljevima (SC/SO) ZPP-a: Intervencija izravno i značajno doprinosi Specifičnom cilju (SC/SO) 8 ZPP-a: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo putem sljedećih pokazatelja:</p> <p>R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva putem min. 3 projekta kojima se doprinosi Pametnim selima</p> <p>R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe putem ruralnog stanovništva, min. 2.000 stanovnika ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a, koje su usmjerene na zaštitu okoliša, valorizaciju i održivo korištenje kulturne i prirodne baštine.</p> <p>Uz to, intervencijom se dodatno doprinosi posebnim pokazateljima LAG-a:</p> <p>PO.1.1.1. – Broj provedenih projekata – minimalno 10</p> <p>PO.2.1.1. – Broj objekata ruralne infrastrukture za koje je dodijeljena potpora – minimalno 10 objekata</p> <p>Doprinos dodanoj vrijednosti LEADER-a naveden je u uvodnom dijelu. Ova intervencija izravno i značajno doprinosi sljedećim elementima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • socijalnom (društvenom) kapitalu, putem projektnih aktivnosti koje se odnose na jačanja kapaciteta lokalnih razvojnih dionika, očuvanje kulturnih (tradicijskih) vrijednosti područja, jačanje zajedničkog identiteta/prepoznatljivosti područja • lokalnom upravljanju putem broj projekata i broja novih korisnika koji do sada nisu provodili projekte financirane iz LEADER-a, putem projektnih aktivnosti koje se odnose na inovativne upravljačke prakse, stjecanje znanja i vještina o njima te na promotivne aktivnosti i medijske objave o projektima • rezultatima i učincima politike, putem inovativnih projekata, partnerskih projekata, putem aktivnosti jačanja kapaciteta dionika koji se odnosi na političke strategije EU-a (Zeleni plan, digitalna tranzicija i sl.), potpore izvrsnosti, jačanja razmjene znanja i vještina lokalnih razvojnih dionika te razvoj socijalnih (društvenih) inovacija. <p>Različitost intervencije u odnosu na nacionalnu razinu, osim gore navedenoga, očituje se i u potpori povećanju kvalitete života stanovnika pomoću međusektorske suradnje i ulaganja u malu infrastrukturu odnosno projektima koji uključuju ulaganja (investicije) u temeljene usluge i infrastrukturu u ruralnim područjima te u jačanje kapaciteta dionika putem zajedničkih projekata tj. projekata kojima se isključivo ostvaruje dodana vrijednost LEADER-a.</p>
Ciljani korisnici	Pravne osobe javnog prava te pravne osobe privatnog prava. Detaljan popis prihvatljivih korisnika bit će naveden u natječaju LAG-a.
Temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika	<p>-imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave natječaja LAG-a sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116;</p> <p>-imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu;</p>

	-ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima. Daljnji uvjeti prihvatljivosti bit će navedeni u natječaju LAG-a.
Prihvatljive vrste projekta i temeljni uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljive vrste projekata odnose se na razvoj male društvene i komunalne infrastrukture u svrhu jačanja kvalitete života stanovnika povezane s jačanjem kapaciteta i potporom društvenoj sinergiji. Ulaganje mora biti namijenjeno javnoj upotrebi/korištenju, mora biti javno dostupno različitim pojedincima i interesnim skupinama, ne smije biti profitnog karaktera i mora se provoditi u naselju s najviše 25.000 stanovnika. Temeljni uvjeti prihvatljivosti projekta: -provoditi se na području LAG-a na kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu -ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 eura (bez PDV-a) Detaljne prihvatljive vrste projekata i uvjeti prihvatljivosti projekata biti će navedeni u natječaju LAG-a.
Načela kriterija odabira	Načela kriterija odabira koja se mogu koristiti u ovoj intervenciji su: 1.vrsta ulaganja (prioritet će imati ulaganja u rekonstrukciju/građenje i opremanje) 2.doprinos digitalnoj i/ili zelenoj tranziciji (prednost će imati projekti povezani s digitalizacijom i/ili zelenom tranzicijom) 3.doprinos ključnim elementima dodane vrijednosti LEADER-a i to: -povećanju/jačanju socijalnog kapitala u lokalnim zajednicama, -poboljšanju lokalnog upravljanja te -poboljšanju rezultata i učinaka politike za područje LAG-a u usporedbi s provedbom bez LEADER pristupa (prioritet će imati zajednički projekti, projekti koji uključuju osjetljive skupine i projekti koji imaju inovativan karakter). Detaljna razrada i pojašnjenja kriterija odabira biti će definirana LAG natječajem.
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se u LAG natječaju
Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je do 300.000 EUR (bez PDV-a)
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se u LAG natječaju
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 200.000 EUR
Intenzitet potpore	U skladu sa člankom 73. Uredbe (EU 2021/2115), intenzitet potpore može iznositi najviše 100% prihvatljivih troškova projekta za temeljne usluge i infrastrukturu u ruralnim područjima. Dodatno će se definirati natječajem LAG-a.

Pokazatelji

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	0
Broj sačuvanih radnih mjesta	0

R.b.		
1	Naziv pokazatelja	R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj projekata
	Ciljna vrijednost	3
2	Naziv pokazatelja	R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe
	Mjerna jedinica	Broj ruralnih stanovnika koji imaju koristi
	Ciljna vrijednost	2000

A	Naziv pokazatelja	Posebni pokazatelj LAG-a PO. 1.1.1.
	Mjerna jedinica	Broj provedenih projekata
	Ciljna vrijednost	10
B	Naziv pokazatelja	Posebni pokazatelj LAG-a PO. 2.1.1.
	Mjerna jedinica	Broj objekata ruralne infrastrukture koji su predmet ulaganja
	Ciljna vrijednost	10

Skupni prikaz svih pokazatelja za sve intervencije LRS

Intervencija LRS	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Doprinos pokazateljima rezultata ZPP	Ciljna vrijednost po godinama							Ukupna vrijednost
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	
1.1.	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za digitalnu poljoprivrednu tehnologiju u okviru ZPP-a	Broj PG-ova koji primaju potporu	R.3/SC2	0	0	0	5	0	0	0	5
1.1.	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa	Broj PG-ova koji primaju potporu	R.9/SC2	0	0	0	5	0	0	0	5
1.1.	Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	R.37/SC8	0	0	0	3	0	0	0	3
1.1.		Broj sačuvanih radnih mjesta		0	0	0	1	0	0	0	1
1.1.	Posebni pokazatelj LAG-a PO. 1.1.1.	Broj provedenih projekata	n/p	0	0	0	20	0	0	0	20
1.1.	Posebni pokazatelj LAG-a PO 1.1.2.	Broj PG-a kojima je dodijeljena potpora	n/p	0	0	0	35	0	0	0	35
1.2.											
1.2.	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za digitalnu poljoprivrednu tehnologiju u okviru ZPP-a	Broj PG-ova koji primaju potporu	R.3/SC2	0	0	0	0	1	0	0	1
1.2.	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje	Broj PG-ova koji primaju potporu	R.9/SC2	0	0	0	0	2	0	0	2

	i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa										
1.2.	Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	R.37/SC8	0	0	0	0	1	0	0	1
1.2.		Broj sačuvanih radnih mjesta		0	0	0	0	1	0	0	1
1.2.	Broj poduzeća kojima je dodijeljena potpora za razvoj ruralnog gospodarstva	Broj poduzeća	R.39/SC8	0	0	0	0	1	0	0	1
1.2.	Posebni pokazatelj LAG-a PO 1.1.1.	Broj provedenih projekata	n/p	0	0	0	0	5	0	0	5
1.2.	Posebni pokazatelj LAG-a PO 1.1.2.	Broj PG kojima je dodijeljena potpora	n/p	0	0	0	0	5	0	0	5
2.1.											
2.1.	Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	R.37/SC8	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.		Broj sačuvanih radnih mjesta		0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.	Broj strategija pametnih sela za koje je dodijeljena potpora	Broj projekata	R.40/SC8	0	0	0	0	3	0	0	3
2.1.	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnih stanovnika koji imaju koristi	R.41/SC8	0	0	0	0	2000	0	0	2000
2.1.	Posebni pokazatelj LAG-a PO 1.1.1.	Broj provedenih projekata	n/p	0	0	0	0	10	0	0	10
2.1.	Posebni pokazatelj LAG-a PO 2.1.1.	Broj objekata ruralne infrastrukture koji su predmet ulaganja	n/p	0	0	0	0	10	0	0	10

Prikaz kriterija na temelju kojih projekti iz intervencije doprinose provedbi koncepta Pametnih sela

r.b.	Kriterij koji doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela	Kriteriji LAG-a na temelju kojih se projekti svrstavaju u projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
1.	Inovativna i pametna rješenja u selima	inovativnost na razini LAG-a ⁹
2.	Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima	fizička ulaganja u digitalizaciju u poljoprivredi, fizička ulaganja u digitalizaciju proizvodnje i usluga, uključujući stjecanje znanja i vještina
3.	Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanje klimatskih promjena u selima.	ulaganja i aktivnosti kojima se doprinosi zaštiti okoliša i otpornosti na klimatske promjene, uključujući jačanje svijesti i razvoj znanja i vještina

5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima

Stručna služba (ured LAG-a, administratori LAG-a) temeljem operativnih pravila za provedbu postupka odabira projekata putem LAG natječaja koja donosi APPRRR priprema dokumentaciju koja minimalno sadrži: predmet, svrhu i iznos raspoloživih sredstava natječaja LAG-a; uvjete prihvatljivosti korisnika i dokumentaciju; uvjete prihvatljivosti projekata i dokumentaciju; uvjete prihvatljivosti troškova i dokumentaciju; kriterije odabira projekata i dokumentaciju za ocjenu usklađenosti projekata s kriterijima; prag prolaznosti; prihvatljive i neprihvatljive troškove; detaljni postupak odabira projekata; visinu i intenzitet potpore; način, uvjete i rokove prijave projekata; rokove i uvjete za podnošenje prigovora te popis priloga i obrazaca. Dokumentacija natječaja sadržavat će i druge dokumente poput uputa za prijavitelje i sl. Nakon odobrenja ukupne natječajne dokumentacije od strane nadležnog tijela LAG-a, natječaj LAG-a, s pripadajućim obrascima, priložima, vodičima i ostalom dokumentacijom, objavljuje se na mrežnoj stranici LAG-a. Javnost se o objavi izvješćuje preko tiskanih i drugih medija. Način podnošenja zahtjeva za potporu jasno će biti naznačen u natječaju LAG-a. Otvaranje zahtjeva za potporu pristiglih na natječaj LAG-a obavlja povjerenstvo kojeg imenuje Upravni odbor. Nakon zaprimanja zahtjeva za potporu provodi se administrativna kontrola koja, ujedno, predstavlja i 1. fazu (tzv. Analiza 1). Cilj 1. faze je provjera: potpunosti prijave, prihvatljivosti korisnika te osnovnih uvjeta prihvatljivosti projekta. Nakon administrativne provjere, započinje 2. faza (Analiza 2) koja predstavlja kvalitativno ocjenjivanje prijave od strane ocjenjivačkog odbora kojeg imenuje nadležno tijelo LAG-a, a koja se provodi sukladno definiranim internim procedurama LAG-a i kriterijima odabira definiranim LRS-om. Rezultat analiza je rang lista projekata s pratećom dokumentacijom koja se upućuje na odlučivanje Upravnom odboru LAG-a. Na odluke Upravnog odbora, korisnici imaju mogućnost prigovora tijelu

⁹ Osnovni elementi primjene inovativnosti odnosno inovativnih značajki u lokalnom kontekstu sukladno članku 31. stavku 2. (d) Uredbe (EU) br. 2021/1060. za potrebe primjene u kriterijima odabira projekata (operacija) temelje se na:

- projektnim partnerstvima koja donose međusektorsku ili sektorsku suradnju različitih dionika u iznalaženju rješenja za razvojne potrebe područja LAG-a (partnerski projekti);
- potporom društvenim (socijalnim) inovacijama koje dovode do novih proizvoda i usluga kojima se rješavaju potrebe opće zajednice područja LAG-a, poput:
 - novih metoda i pristupa prijenosu znanja iz područja promicanja poduzetništva i poduzetničke kulture, uključujući nalaženje novih rješenja razvoja društvenog poduzetništva i partnerstva (zadruga)
 - inovativnih pristupa i modernih ekoloških praksi u području zaštite okoliša i prirode kao i implementacije aktivnosti biogospodarstva (bioekonomije)
 - novih metoda i pristup prijenosu znanja u području inovativne proizvodnje lokalne hrane i drugih lokalnih proizvoda, informatičkih tehnologija, drugih aktivnosti područja, te u razvoju turizma (selektivni oblici, interpretacija baštine i sl.)
 - društvenih inovacija koje razvijaju nove oblike i načine uključivanja ranjivih skupina društva
 - tehnoloških i netehnoloških inovacija usmjerenih na nove tehnologije i metode koje omogućuju povećanje otpornosti na klimatske promjene, digitalizaciju i zelenu tranziciju, eko inovacije.

LAG-a nadležnom za prigovore. Odluke tijela LAG-a nadležnog za prigovore moraju biti jasne i konačne i ne mogu ni na koji način biti promijenjene od strane Upravnog odbora LAG-a. U slučaju da je prigovor prihvaćen, zahtjev za potporu se vraća u administrativnu obradu. LAG je obvezan osigurati i spriječiti bilo kakvu mogućnost pojave sukoba interesa. Popis projekata koji su odabrani od strane LAG-a bit će objavljen na mrežnoj stranici LAG-a nakon utvrđivanja rang liste odabranih projekata. Nakon završetka natječaja i postupka odabira projekata na razini LAG-a, sva dokumentacija o postupcima i odluke o odabiru dostavljaju se Agenciji za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR) putem AGRONET-a. APPRRR provodi postupak provjere odabira projekata LAG-a te, nakon provedenih provjera, donosi Odluku o dodjeli sredstava za svaki pozitivno ocijenjeni odabrani projekt.

5.5. Usklađenost LRS sa ZPP

Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Intervencija LRS	Usklađenost sa specifičnim ciljevima ZPP (uključujući međusektorski/horizontalni)
OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu	SC1 – Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti sukladno načelima održivog razvoja, ekološke poljoprivrede i zelenih sustava	INT. 1.1.- Potpora za razvoj i očuvanje održive poljoprivredne proizvodnje i djelatnosti	SC2 ZPP;;;

OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu	SC1 – Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti sukladno načelima održivog razvoja, ekološke poljoprivrede i zelenih sustava	INT. 1.2.- Potpora za povećanje konkurentnosti poljoprivredne djelatnosti	SC2 ZPP;; SC8 ZPP;
OC1 – Održivi razvoj ruralnog prostora koji se temelji na očuvanju tradicijskih vrijednosti i društvenom kapitalu	SC2- poboljšanje kvalitete života ruralnog stanovništva i ojačavanje kapaciteta područja LAG-a	INT. 2.1.- Potpora razvoju ruralne infrastrukture	; SC8 ZPP;

Usklađenost LRS-a s ciljevima SP ZPP-a prikazana je u gornjoj tablici.

Intervencija INT. 1.1. usklađena je s općim ciljem LRS-a: OC1 te sa strateškim ciljem iz LRS-a: SC1. Istodobno doprinosi i ostvarenju ciljeva SP ZPP-a. Provedbom intervencije INT. 1.1. ostvaruju se sljedeći specifični ciljevi iz SP ZPP-a: SO2: Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju; INT.1.1. usklađena je sa horizontalnim ciljem SP ZPP-a XCO: Međusektorski cilj modernizacije sektora poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove primjene.

Intervencija INT. 1.2. usklađena je sa općim ciljem LRS-a: OC1 te sa strateškim ciljem iz LRS-a: SC1. Provedbom intervencije INT. 1.2. ostvaruju se sljedeći specifični ciljevi iz SP ZPP-a: SO2: Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju; SO8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno bio-gospodarstvo i održivo šumarstvo. Intervencija INT.1.2. usklađena je s horizontalnim ciljem iz

SP ZPP: XCO: Međusektorski cilj modernizacije sektora poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove primjene.

Intervencija INT 2.1. usklađena je s općim ciljem LRS-a: OC1 te sa strateškim ciljem iz LRS-a: SC2. Provedbom intervencije INT. 2.1. ostvaruje se specifični cilj iz SP ZPP-a: SO8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno bio-gospodarstvo i održivo šumarstvo. Intervencija INT.2.1. usklađena je s horizontalnim ciljem iz SP ZPP: XCO: Međusektorski cilj modernizacije sektora poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove primjene.

6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS

6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS

LAG je subjekt koji djeluje na svom području na način da osigurava potrebnu podršku u pokretanju projekata i aktivnosti. Multisektorskim pristupom i umrežavanjem dionika na području putem djelovanja LAG može se ostvariti multiplikativni efekt na samom području. LAG-om upravljaju članovi putem svojih predstavnika u tijelima LAG-a. Stoga kao neophodni ljudski kapaciteti LAG-a važno je spomenuti i sve članove Skupštine, Upravnog odbora, Predsjednika, dopredsjednika i Nadzornog odbora koji svojim djelovanjem unutar udruge doprinose radu udruge. Tijela LAG-a čine reprezentativni članovi koji su imenovani na način da se osigurava pridržavanje odredbi Pravilnika za intervenciju 77.06 LEADER.

LAG ima stručnu službu koja je zadužena za vođenje ureda LAG-a. Ured LAG-a osim što je zadužen za provedbu lokalne razvojne strategije LAG-a, mora provoditi aktivnosti animacije koje moraju biti usmjerene na uključivanje što šireg broja dionika sa područja LAG-a te poticanje istih na aktivno uključivanje u implementacijske aktivnosti. Takvim djelovanjem će se ojačati društveni i socijalni kapital područja LAG-a kao iznimno važan segment u razvoju cjelokupnog LAG područja. Nadalje, jačanjem kapaciteta članova LAG-a također će se pridonijeti održivosti strategije, budući da će se, edukacijom osoblja i pripremom projekata na različite natječaje osigurati dodatna sredstva za implementaciju aktivnosti identificiranih strategijom.

Djelatnici stručne službe odnosno ureda LAG-a su Voditelj LAG-a i ostali djelatnici LAG-a.

Voditelj LAG-a ima najmanje visoku stručnu spremu te brine o cjelokupnom poslovanju LAG-a, vodi administrativno i financijsko materijalno poslovanje LAG-a, te izvršava sve ostale zadatke, stručne i tehničke poslove koje su zahtijevane od strane nadležnih tijela udruge; poduzima sve potrebne radnje radi uspješne provedbe Lokalne razvojne strategije LAG-a i animacije dionika; brine o prijavljivanju projekata LAG-a na ostalim europskim fondovima.

Ostali djelatnici LAG-a sudjeluju u obavljanju tekućih administrativnih poslova ureda LAG-a, u implementaciji i provedbi Lokalne razvojne strategije i sudjeluju u svim ostalim aktivnostima i zadacima koji provodi voditelj LAG-a.

Financijski kapacitet LAG-a temelji se na korištenju sredstava koja će biti na raspolaganju kroz intervenciju 77.06 LEADER. Kroz Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike predviđeno je kako troškove za provedbu projekata i aktivnosti LAG mora pred financirati vlastitim sredstvima. Nastali troškovi će se nakon podnošenja i odobrenja zahtjeva za isplatu sredstva refundirati LAG-u. Iz tog razloga LAG mora imati na raspolaganju sredstva kako bi se osiguralo nesmetano poslovanje i djelovanje LAG-a. Ostali izvori prihoda u djelovanju LAG-a su članarine, te se iste planiraju djelomično koristiti kao izvor pred financiranja za upravljanje LAG-om i djelomično za pokrivanje ostalih tekućih troškova poslovanja LAG-a. LAG isto tako planira dio svojih troškova pokriti i kroz

alternativne izvore financiranja putem prijave na natječaje ostalih nacionalnih i međunarodnih tijela i ostalih programa iz europskih fondova.
Ostala sredstva iz LRS-a odnose se na provedbu projekata korisnika koji će biti sufinancirani kroz intervenciju 77.06. Leader.

Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS

Godina provedbe LRS	Planirani broj zaposlenih osoba koji rade isključivo na provedbi LRS (animacija, LAG natječaj, ostali uredski poslovi u vezi provedbe LRS), izražen u FTE	Planirani iznos članarina (ukupno) za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Planirani iznos iz ostalih izvora financiranja za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Ukupno planirani iznos za predfinanciranje tekućih troškova i animacije
2023.	3	22.615,30 EUR	500,00 EUR	23.115,30 EUR
2024.	4	22.615,30 EUR	500,00 EUR	23.115,30 EUR
2025.	4	22.615,30 EUR	500,00 EUR	23.115,30 EUR
2026.	4	22.615,30 EUR	1.000,00 EUR	23.615,30 EUR
2027.	4	22.615,30 EUR	1.000,00 EUR	23.615,30 EUR
2028. (n+2)	4	22.615,30 EUR	1.000,00 EUR	23.615,30 EUR
2029. (n+2)	4	22.615,30 EUR	1.000,00 EUR	23.615,30 EUR

6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS

LAG će provoditi praćenja i vrednovanje provedbe LRS prvenstveno koristeći regulatorni okvir za praćenje i ocjenu učinka (PMEF) temeljem Uredbe o zajedničkim odredbama (EU) br. 2021/1060, okvira za praćenje i ocjenjivanje uspješnosti iz Uredbe (EU) br. 2021/2115, Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2021/2290, i evaluacije strateških planova ZPP-a te pružanje informacija za praćenje i evaluaciju iz Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2022/1475.

Proces praćenja planirat će se i temeljem: Smjernica za izradu evaluacijskih planova ZPP-a, a koje ističu specifičan značaj praćenja pokazatelja LRS u doprinosu SP ZPP-a te praćenja i vrednovanja dodane vrijednosti LEADER-a. Isto tako, LAG će planiranje doprinosa dodanoj vrijednosti LEADER-a pripremiti temeljem Smjernica za evaluaciju LEADER-a/CLLD-a (ENRD, 2017.). Dodanom vrijednosti LEADER-a ujedno se doprinosi i postizanju cilja 5. kohezijske politike EU „Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa“ (Uredba (EU) br. 2021/2060).

Podatci koje će pratiti LAG odnose se na praćenje pokazatelja dodane vrijednosti intervencije LEADER putem rada LAG-a (tekući rad i animacija) kao i putem provedbe LRS na razini operacija odnosno projekata, a koji su osnova za vrednovanje (evaluaciju). U ovom programskom razdoblju postoji snažna potreba da se pokaže dodana vrijednost LEADER-a u usporedbi s potporama koje se pružaju putem intervencija SP ZPP-a te iz drugih izvora. Dodana vrijednost LEADER-a proizlazi iz potpune primjene 7 načela LEADER-a. Aktivnosti provedbe LRS moraju jasno dokazati dodanu vrijednost pristupa LEADER integriranom pristupa ruralnom razvoju.

LAG će provedbu LRS pratiti na razini postizanja ciljeva identificiranih u LRS putem plana praćenja pokazatelja (koji sadrži pokazatelje LRS te dodane vrijednosti LEADER-a, terminski plan te zadaće) putem kojih će pratiti rad LAG i provedbu intervencija LRS i strategije u cjelini. Operacije odnosno projekti imati će zajedničke pokazatelje prema kojima će se podatci prikupljati. Temeljem plana praćenja pokazatelja LAG će uspostaviti sustav izvješćivanja kvantitativnih i kvalitativnih elemenata

potrebnih za praćenje operacija odnosno projekata za provedbu intervencija LAG-a te o istima izvješćivati Upravljačko tijelo putem izvješća na godišnjoj razini.

LAG će imati imenovanog zaposlenika zaduženog za praćenje rada LAG-a i operacija (projekata) za provedbu intervencija LAG-a kao i analizu o napretku provedbe ukupne LRS te rezultatima postignutim financiranjem iz intervencije LEADER.

LAG će, također, izraditi plan vrednovanja (evaluacije) LRS te će sudjelovati u svakom vrednovanju intervencije LEADER ili SP ZPP-a koje će se provoditi sa nacionalne razine.

Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP

Naziv pokazatelja rezultata ZPP (RI)	Naziv mjerne jedinice	Mjerna jedinica	Intervencija LRS (naziv i/ili kod)	Ciljna vrijednost po godinama							
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupna vrijednost
R.3 Digitalizacija poljoprivrede	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za digitalnu poljoprivrednu tehnologiju u okviru ZPP-a	Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	1.1./1.2.	0	0	0	5	1	0	0	6

R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa	Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	1.1./1.2.	0	0	0	5	2	0	0	7
R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	1.1./1.2./2.1.	0	0	0	3	1	0	0	4
R39 Razvoj ruralnog gospodarstva	Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP	Broj poduzeća	1.2	0	0	0	0	1	0	0	1
R.40 Pametna tranzicija ruralnog gospodarstva	Broj strategija pametnih sela za koje je dodijeljena potpora	Broj projekata	/2.1.	0	0	0	0	3	0	0	3
R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe:	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	2.1.	0	0	0	0	2000	0	0	2000

7. FINANCIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS

7.1. Financijski plan provedbe LRS

Financijski plan prikazuje predviđanje rashoda za provedbu LRS za programsko razdoblje 2023.-2027. kako bi se osigurala proračunska sredstva za zatvaranje programa u godinama 2028.-2029. Financijski plan predstavlja sažeti prikaz alokacija za provedbu zadaća LAG-a Južna Istra i postizanje ciljeva LRS, a time i doprinosa postizanju specifičnih i općih ciljeva SP ZPP-a RH kao i cilja 5. kohezijske politike EU „Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa“ koje je LEADER komponenta. Ujedno, LAG provedbom financijskog plana doprinosi postizanju ciljeva horizontalnih politika EU (Zeleni plan, Digitalna tranzicija, Dugoročna vizija za ruralna područja, Pametna sela i dr.). Financijski plan izravno je povezan sa Akcijskim planom provedbe LRS.

Financijski plan LRS-a utvrđen je temeljem iskazanih potreba na radionicama održanim od strane LAG-a, temeljem provedenih konzultacija s lokalnim razvojnim dionicima, kao i putem ispunjavanja upitnika. Tijekom konzultacijskog procesa, a u svrhu planiranja potrebnih alokacija po tipovima intervencija, uzeti su u razmatranje i svi propisi koji uređuju pitanje financiranja intervencija (uredba EU 2021/2015) odnosno dozvoljenog intenziteta potpore sukladno utvrđenim pojedinostima intervencija. Potrebno je napomenuti kako LAG neće prihvaćati projekte koji će u ukupnoj vrijednosti biti veći od 300.000,00 eura, dok će maksimalni iznos potpore ovisiti o pojedinoj vrsti intervencije.

U tablici br. 33. prikazana su sredstva koja će prema simulaciji dodijeljenih sredstava Ministarstva poljoprivrede biti na raspolaganju kroz intervenciju 77.06. LEADER a koja će biti namijenjena za provedbu LRS. U tablici su u postotku prikazana sredstva koja su namijenjena korisnicima za razvoj njihovih projekata, sredstva koja su predviđena za tekuće troškove i animaciju LAG-a te sredstva koja su predviđena za pripremu i provedbu projekata suradnje.

Financijski plan sadrži postotak ukupne financijske alokacije LRS potreban za njezinu provedbu putem projekata razvojnih dionika u okviru alokacija za 3 intervencije LRS u ukupnom iznosu od 74% ukupne alokacije dodijeljene za programsko razdoblje 2023.-2027. Uključuje predviđanje iznosa za prihvatljive troškove projekata lokalnih razvojnih dionika za postizanje ciljeva LRS i ostvarivanje njezine dodane vrijednosti. Za projekte suradnje (njihovu pripremu i provedbu), a koje će provoditi LAG, predviđeno je do 1,54% ukupne alokacije.

Za aktivnosti koje se odnose na tekuće troškove i animaciju, odnosno upravljanje provedbom LRS, kojih je isključivi korisnik LAG, planom je predviđeno 24,5% ukupne alokacije. Troškovi animacije odnose se na aktivnosti promicanja LRS i jačanje kapaciteta šire lokalne zajednice kao i potencijalnih nositelja (promotora) projekata za provedbu LRS. Posebna pažnja će se posvetiti jačanju kapaciteta dionika koji do sada nisu imali koristi od financiranja iz programa LEADER kao i onih zajednica i skupina koje su u nepovoljnom položaju. Tekući, odnosno administrativni troškovi odnose se na prihvatljive operativne troškove LAG-a povezane sa provedbom LRS.

Tablica 33: Financijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	Raspored sredstava po godinama (%)							Ukupno za cijelo programsko razdoblje po intervenciji	Od toga za projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.		
INT. 1.1	0,00	0,00	0,00	45,78	0,00	0,00	0,00	45,78	0,00
INT. 1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	12,81	0,00	0,00	12,81	0,00
INT. 2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	15,37	0,00	0,00	15,37	4,08
Tekući troškovi i animacija	0,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	3,30	24,5	n/p
Priprema i provedba projekata suradnje	0,00	0,00	0,00	0,3	0,62	0,62	0,00	1,54	n/p
UKUPNO	0,2	4,2	4,2	50,28	33,00	4,82	3,30	100,00	4,08

7.2. Akcijski plan provedbe LRS

Akcijski plan predstavlja nacrt načina na koji LAG predlaže rješavanje prioritarnih razvojnih potreba i korištenje vlastitog razvojnog potencijala, kako je utvrđeno procesom izrade LRS. On daje okvir za provedbu LRS definiranjem dinamike otvaranja natječaja LAG-a za prikupljanje i odabir projekata (operacija) lokalnih razvojnih dionika područja. On daje dinamički okvir za potporu postizanja ciljeva LRS a time i ciljeva SP ZPP-a te drugih povezanih i horizontalnih politika EU. Akcijski plan integriran je s okvirom za praćenje pokazatelja te postizanje rezultata LRS putem aktivnosti obuhvaćenih sa 3 strateške intervencije.

Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	Broj LAG natječaja							Ukupno
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	
INT. 1.1	0	2	0	0	0	0	0	2
INT. 1.2	0	0	1	0	0	0	0	1
INT. 2.1	0	0	1	0	0	0	0	1
UKUPNO	0	2	2	0	0	0	0	4

8. PRILOZI

Prilog 1.

Tablica 1: Broj stanovnika po naseljima

JLS	Broj stanovnika u JLS	Naselja u JLS	Broj stanovnika u naseljima
Općina Bale-Valle	1.170	Bale - Valle	973
		Golaš	120
		Krmed	77
Općina Barban	2.491	Barban	218
		Bičići	69
		Borinići	5
		Draguzeti	75
		Glavani	77
		Grandići	122
		Hrboki	159
		Jurićev Kal	44
		Koromani	50
		Kožljani	49
		Manjadvorci	165
		Melnica	175
		Orihi	101
		Petehi	90
		Prhati	135
		Puntera	67
		Rajki	6
Rebići	118		
Rojnići	47		

		Sutivanac	333
		Šajini	175
		Vadreš	56
		Želiski	155
Općina Fažana-Fasana	3.463	Fažana-Fasana	1.788
		Valbandon	1.675
Općina Kanfanar	1.498	Barat	48
		Brajkovići	92
		Bubani	58
		Burići	54
		Červari	28
		Dubravci	5
		Jural	16
		Kanfanar	485
		Korenići	20
		Kurili	43
		Ladići	35
		Marići	127
		Maružini	83
		Matohanci	68
		Mrgani	27
		Okreti	47
		Putini	85
		Sošići	67
Šorići	85		
Žuntići	25		
	4.087	Jadreški - Giadreschi	537

Općina Ližnjan-Lisignano		Ližnjan - Lisignano	1.445
		Muntić - Monticchio	325
		Šišan - Sissano	1.007
		Valtura - Altura	773
Općina Marčana	4.250	Belavići	22
		Bratulići	40
		Cokuni	69
		Divšići	162
		Filipana	93
		Hreljići	71
		Kavran	121
		Krnica	275
		Kujići	69
		Loborika	978
		Mali Vareški	81
		Marčana	1.099
		Mutvoran	21
		Orbanići	141
		Pavićini	79
		Peruški	215
		Pinezići	40
		Prodol	86
		Rakalj	393
		Šarići	93
Šegotići	86		
Veliki Vareški	16		
Općina Medulin	6.552	Banjole	958
		Medulin	2.830

		Pješćana Uvala	565
		Pomer	491
		Premantura	819
		Valbonaša	51
		Vinkuran	652
		Vintijan	186
Grad Rovinj-Rovigno	12.968	Rovinj - Rovigno	11.629
		Rovinj - Selo	1.339
Općina Svetvinčenat	2.179	Bibići	139
		Bokordići	76
		Boškari	39
		Bričanci	69
		Butkovići	208
		Cukrići	172
		Čabrunići	152
		Foli	50
		Juršići	202
		Kranjčići	66
		Pajkovići	56
		Peresiji	37
		Pusti	40
		Raponji	61
		Režanci	200
		Salambati	27
		Smoljanci	198
		Svetvinčenat	245
Štokovci	142		
Grad Vodnjan-Dignano	5.838	Gajana - Gaiana	185

		Galižana - Gallesano	1.620
		Peroj - Peroi	900
		Vodnjan - Dignano	3.133
Ukupno LAG Južna Istra	44.496		44.496

Izvor: Državni zavod za statistiku; Popis stanovništva 202

Prilog 2.

Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a Južna Istra

JLS	Vrsta kulturnog dobra						
	Nepokretno kulturno dobro				Pokretno kulturno dobro		Nematerijalno kulturno dobro [navesti nazive]
	Pojedinačno [navesti nazive]	Kulturno-povijesna cjelina [navesti nazive]	Kulturni krajolik [navesti nazive]	Arheologija [navesti nazive]	Pojedinačno [navesti nazive]	Zbirka [navesti nazive]	
Bale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaštel „Soardo-Bembo“ 2. Crkva sv. Duha 3. Crkva sv. Maura 4. Crkva sv. Nikole 5. Crkva sv. Petra na Tondolonu 	Kulturno-povijesna urbanistička cjelina Bale	Arhitektonsko-pejzažni kompleks fortifikacijskog sustava Paravia-Barbariga, Lokacija 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva sv. Marije Velike 2. Crkva sv. Marije Male 3. Arheološki lokalitet antička vila Kazamate u uvali svetog Pavla kod Bala 	n/p	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sakralni inventar crkve Pohođenja Blažene Djevice Marije 	n/p
Barban	1. Arhitektonski sklop crkve sv. Nikole, palače Loredan, Velih vrata i	n/p	n/p	1. Arheološko nalazište Stari Gočan (Gradina)	1. Oltarni retabl s palom Presveto Trojstvo s Bogorodicom, sv. Matejem Evanđelistom i sv.	n/p	Konjička igra Trka na prstenac

	<p>četverokutne kule i Malih vrata Crkva sv. Antuna Crkva sv. Marija Sacijana 2. Crkva sv. Jakova 3. Crkva sv. Antuna 4. Crkva sv. Marija Sacijana</p>				<p>Antunom Padovanskim 2. Slika „Sv. Nikola sa sv. Jakovom i sv. Antunom Opatom“</p>		
Fažana-Fasana	<p>1. Crkva sv. Elizeja 2. Crkva sv. Marije od Karmela</p>	<p>1. Kulturno-povijesna cjelina naselja Fažana</p>	n/p	n/p	<p>1. Slika „Bogorodica s Djetetom, sv. Margaretom i sv. Andrijom“ 2. Orgulje u crkvi sv. Kuzma i Damjana 3. Slika „Posljednja večera“ 4. Tri oltarne skulpture iz crkve sv. Kuzme i Damjana</p>	<p>1. Pokretni inventar vile Jadranke na Brijunima 2. Pokretni inventar rezidencijalnih objekata na Vangi 3. Pokretni inventar Bijele vile na Brijunima 4. Pokretni inventar vile Brijunke na Brijunima 5. Kulturno-umjetnička</p>	n/p

						zbirka i zbirka namještaja 6. Četiri slike iz zbirke NP Brijuni 7. Osam slika Huga i Lilly Charlemont	
Kanfanar	1. Crkva sv. Marije od Lakuća 2. Crkva sv. Antuna 3. Crkva sv. Agate	n/p	n/p	1. Ruševine srednjovjekovn og grada Dvigrada	1. Kip Bogorodice s djetetom 2. Slika „Bogorodica sa sv. Agatom, sv. Lucijom i sv. Foškom“ 3. Skulptura „Bogorodica s Djetetom“ 4. Kamena propovjedaonica 5. Oltar sv. Antuna Padovanskog s pripadajućom oltarnom palom	n/p	n/p
Ližnjan- Lisignano	n/p	n/p	n/p	1. Arheološko nalazište Nezakcij	n/p	n/p	n/p

Marčana	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lončarska peć – Valić 2. Lončarska peć 3. Lončarska peć 4. Lončarska peć 5. Lončarska peć 6. Povijesno-graditeljski sklop kuća s rodnom kućom Mije Mirkovića – mate Balote 7. Tradicijska okućnica 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturno-povijesna cjelina Mutovrana 2. Kulturno-povijesna cjelina Bolkovići (Rakalj) 3. Kulturno-povijesna cjelina Papini (Rakalj) 4. Kulturno-povijesna cjelina Rakalj 	n/p	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arheološko nalazište kaštel Stari Rakalj 2. Arheološki lokalitet sv. Teodor 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulomci amfora i ulomak antičke posude 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sakralni inventar crkve sv. Marije Magdalene 2. Etnografska zbirka mjesnog odbora Rakalj 3. Etnografska zbirka „Mijo Mirković“ 4. Pet komada ženske narodne nošnje 	n/p
Medulin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva sv. Flora (Cvitka) 2. Arheološko nalazište s austrougarskom vojnom utvrdom Kaštijun 	n/p	n/p	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ostaci rimske vile 2. Poluotok Vižule i privlaka Burle 3. Arheološki lokalitet antička vila Burle 4. Arheološko nalazište Biškupija 5. Olupina austrougarske 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Retabl olatara crkve Majke Božje od Zdravlja 2. Rimska skulptura žene 	n/p	Picigin-društvena igra loptom

				torpiljarke „Flamingo“ 6. Ostaci potonulog trgovačkog jedrenjaka s topovima 7. Brodolom trgovačkog broda			
--	--	--	--	---	--	--	--

Rovinj-Rovigno	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zgrada starog Tribunala 2. Crkva sv. Trojstva (trojice) 3. Svjetionik „Sv. Ivan na pučini“ 4. Crkva sv. Brigide 5. Crkva i samostan sv. Franje Asiškog 6. Ostaci crkve sv. Eufemije 7. Crkva sv. Cecilije 8. Crkva Blažene Djevice Marije od Milosti 9. Arhitektonski sklop dvorca Huttertotts crkvom na otoku sv. Andrije 	15. Kulturno-povijesna cjelina grada Rovinja	n/p	<ol style="list-style-type: none"> 1. Olupina trgovačkog broda „HANS SCHMIDT“ 2. Gradinsko naselje Monkodonja (Moncodogno) 3. Austrougarski putnički brod „Barun Gautsch“ 4. Tumul Maklavun 5. Prapovijesno gradinsko naselje na položaju Monbrodo 6. Prapovijesno gradinsko naselje na položaju Mongrižeja 7. Višeslojno arheološko nalazište, prapovijesna gradina o 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Orgulje u crkvi sv. Jurja i sv. Eufemije 2. Oltar sv. Josipa 3. Reljef Oplakivanje Krista 4. Nadgrobna ploča Ivana Krstitelja Baziliska 5. Slika „Vizija sv. Antuna Padovanskog“ 6. Slika „Sveta obitelj sa sv. Franjom Saleškim i personifikacijom Venecije“ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sakralni inventar crkve Blažene Djevice Marije od Milosti 2. Sakralni inventar crkve i samostana sv. Franje 3. Sakralni inventar crkve sv. Jurja i sv. Eufemije 4. Liturgijsko ruho iz crkve sv. Jurja i sv. Eufemije 5. Zbirka arheoloških predmeta s kasnoantičkog brodoloma kod hridi Piruzi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rovinjska bitinada 2. Umijeće izgradnje rovinjske batane
----------------	---	--	-----	---	---	--	--

	<p>10. Kompleks bolnice dr. Martin Horvat s ostacima antičke vile rustike</p> <p>11. Crkva sv. Ciprijana</p> <p>12. Sklop župne crkve sv. Jurja i sv. Eufemije sa zvonikom, starim grobljem i arheološkim ostacima crkve sv. Mihovila</p> <p>13. Crkva Blažene Djevice Marije od Polja</p> <p>14. Crkva Blažene Djevice Marije od Zdravlja (Chiesa della</p>			<p>srednjovjekovn a kula Turnina</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>B. V. della Salute)</p> <p>15. Ruševine crkve sv. Bartolomeja</p> <p>16. Gradski sat s pripadajućim satnim mehanizmom i zvonima</p> <p>17. Palača Califfi (zgrada Muzeja Grada Rovinja)</p>						
Svetvinčenat	<p>1. Crkva sv. Katarine Aleksandrijske</p> <p>2. Gradska loža</p>	<p>1. Kulturno-povijesna cjelina Svetvinčenta</p>	n/p	n/p	<p>1. Drveni retabl</p> <p>2. Granična oznaka</p> <p>3. Knjiga Stanje duša (Status animarium)</p>	<p>1. Sakralni inventar crkve Navještenja Marijina</p>	n/p

	3. Crkva sv. Vincenta na groblju						
	4. Kaštel Morosini – Grimani						
	5. Crkva sv. Marija Sacijana						

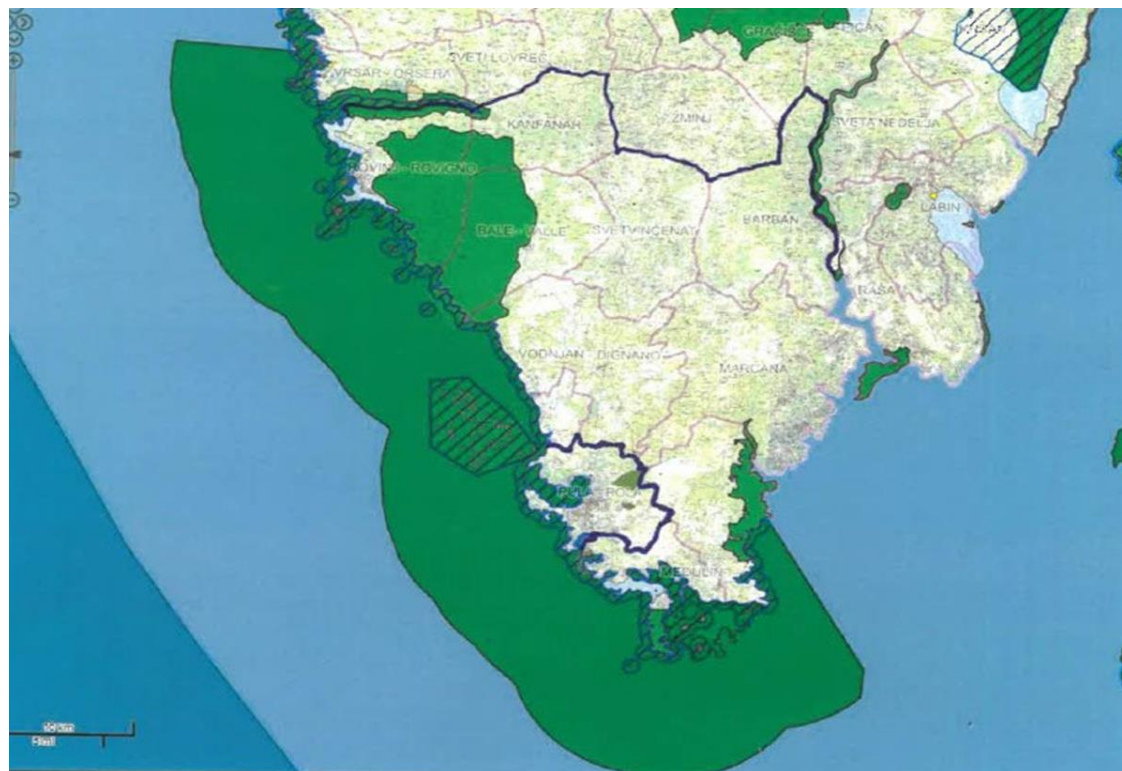
Vodnjan-Dignano	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stambena zgrada (Ranije registrirana kao zgrada Castello br. 4 i 5) 2. Crkva sv. Katarine 3. Crkva sv. Margarete 4. Crkva sv. Franje 5. Sklop crkve sv. Antuna Opata i bolnice 6. Crkva sv. Foške 7. Crkva sv. Martina (kapela) 8. Crkva sv. Stjepana 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturno-povijesna cjelina Vodnjana 2. Kulturno-povijesna cjelina naselja Galižana 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arhitektonski o-pejzažni kompleks fotifikacijskog sustava Paravia-Barbariga, Lokacija 2 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arheološko nalazište sv. Severin 2. Arheološko nalazište s ostacima trobrodne bazilike 3. Arheološko nalazište s crkvom sv. Šimuna 4. Arheološki lokalitet antička uljara u Barbarigi 5. Arheološka zona Betika 6. Arheološko nalazište Komunal (uvala Marić) s ostacima triju velikih gomila 7. Arheološko nalazište Komunal (uvala Marić) s 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Drveni, rezbareni, polikromirani i pozlaćeni bočni oltar Krunjenja Bogorodice iz crkve sv. Marije Karmelske 2. Fragment oslikanog drvenog sarkofaga Blaženoga Leona Bemba 3. Slika na drvu „Bogorodica Platytera štiti dva sveca“ 4. Orgulje u crkvi sv. Roka 5. Oltar sv. Justa s lipom sv. Justa i slikama sv. Petra i sv. Andrije 6. Ulomak oltarne pregrade iz crkve sv. Justa 7. Kameni reljef s prikazom sv. Kristofora 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tri relikvijara – sarkofag s relikvijama 2. Ciklus od osamnaest slika u palači Bettica 3. Sakralni inventar crkve sv. Blaža 4. Kameni ulomci iz crkve sv. Mihovila u Banjolama 	Glazbena praksa violine i bajsja u istri
-----------------	---	--	--	--	--	--	--

				<p>ostacima antičke vile i uljare</p>	<p>8. Poklopac sarkofaga „Blaženi Leone Bembo“ 9. Slika „Bogorodica s Djetetom“ 10. Relikvijar sv. Kandide</p>		
--	--	--	--	---	--	--	--

Zajedničko dobro	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	1. Dvoglasje tijesnih intervala Istre i Hrvatskog primorja 2. Mediterransk a prehrana 3. Umijeće suhozidne gradnje
Ukupno LAG	49	10	2	30	33	22	8

Prilog 3.

Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a Južna Istra

Ekološka mreža NATURA 2000 područja

Izvor: *Bioportal, web portal informacijskog sustav zaštite prirode, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja*

Prilog 4.**Tablica 24.-Detaljna SWOT analiza**

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">• Prirodne ljepote (posebno istočne obale Istre) zadržale su izvorne vrijednosti, nedevasirane ljudskim djelovanjem• Područje očuvanih krajobraza i biološke raznolikosti,• Blaga mediteranska klima pogodna je za razvoj selektivnih oblika turizma i korištenje obnovljivih izvora energije• Zaštićeno područje na prostoru južne Istre Park prirode Kamenjak• Klimatski i pedološki uvjeti omogućavaju proizvodnju velikog broja biljnih i stočarskih proizvoda• Postojanje tradicije bavljenja poljoprivredom i stočarstvom• Prepoznatljivi, visokokvalitetni poljoprivredni proizvodi (maslinovo ulje, vino, sir, povrće, ljekovito i ukrasno bilje)• Veliki broj malih naselja koja su zadržala izvorna obilježja istarskog sela• Značajan broj elemenata tradicijske baštine (stambeni, javni objekti, nematerijalno nasljeđe.....)• Očuvani kulturno-povijesna baština i tradicionalne manifestacije, običaji i vještine• Tradicijska vještina ruralne kamene gradnje (kažuni, suhozidi)• Tradicija prodaje zdravih lokalnih proizvoda na lokalnim tržnicama• Duga tradicija obrtništva i poduzetništva	<ul style="list-style-type: none">• Nedovoljno iskorištena prednost geoprometnog položaja• Nedovoljna prepoznatljivost područja kao i proizvoda s područja LAG-a• Ne umreženost proizvođača poljoprivrednih proizvoda i poduzetnika• Nerazvijen lanac plasiranja proizvoda• Prometna izoliranost• Slaba povezanost javnim prijevozom• Zanemarenost poljoprivrede kao primarne djelatnosti• Neujednačen razvoj poljoprivrednih gospodarstava uzrokovan izostankom potrebnih informacija i razmjene znanja• Nedovoljno prisutna ekološka poljoprivreda• Dotrajala mehanizacija u poljoprivredi• Smanjenje obavljanja poljoprivredne proizvodnje – ponajviše od strane mladih (poljoprivredom se bave uglavnom muške osobe starije životne dobi)• Nedovoljno uključeni poljoprivrednici u turističke proizvode/paketa• Nepostojanje skladišta (hladnjače) većih razmjera za poljoprivredne proizvode i pogona za preradu poljoprivrednih sirovina• Neprepoznatljivost zadruga i njihovih proizvoda• Mali broj lokalnih prehrambenih prerađevina;• Nedovoljna valorizacija kulturne i prirodne baštine• Nedostatak ponude tradicijskih obrta i registriranih majstora tradicijskih obrta

- Niska stopa nezaposlenosti u odnosu na nacionalni prosjek
- Tradicija pružanja usluga u turizmu
- Dobar zemljopisni i geostrateški položaj
- Evidentiran vrlo snažan rast broja noćenja u svim JLS na području LAG-a
- Veliki broj biciklističkih staza
- Blizina urbanih područja
- Blizina obrazovnih ustanova (srednjoškolsko i visoko obrazovanje)
- Postojanje interesa za otvaranje prema novim tržištima
- Pojedinci entuzijasti / pokretači razvoja
- Visoka razina inovativnost i kreativnosti pojedinaca

- Nedostatan marketing i promidžba kulturno povijesne i tradicijske baštine te gastro ponude
- Zapuštenost nekretnina za društveni razvoj zajednice (društvenih domova, područnih škola, kino dvorana i sl)
- Nedostatnost infrastrukture za provedbu aktivnosti slobodnog vremena
- Nedovoljna razina sportskih kapaciteta i sadržaja
- Nedostatak kulturnih sadržaja
- Nedovoljno promovirani doživljajni putevi
- Nedostatno razvijena kanalizacijska infrastruktura
- Visoka cijena zemljišta (polj. i građev.) te kuća i stanova što područje čini neatraktivnim za domaće ulagače
- Neriješeni imovinsko-pravni odnosi
- Neujednačena mreža i niža razina kvalitete društvene i socijalne infrastrukture
- Nedostatno razvijen sustav izvaninstitucionalnih oblika socijalne / zdravstvene skrbi uključujući i oblike palijativne zdravstvene skrbi
- Zanemareno uključivanje socijalno osjetljivih skupina u društvu u aktivnosti zajednice
- Slaba primjena novih tehnologija u svim aspektima razvoja
- Nedostatno razvijeni ljudski kapaciteti potrebni za postizanje resursne i ekološke učinkovitosti
- Nedostatno održavani požarni i pristupni putevi
- Slabo razvrstavanje otpada
- Nedostatak sustava prikupljanja vode

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Poprilično očuvani okoliš i priroda • Bogatstvo i raznolikost krajolika • Priroda, kulturno i povijesno nasljeđe • Valorizacija geološke baštine • Povećanje vrijednosti ruralnog načina života (mir, bijeg od stresa, prostranost i život u skladu s prirodom) • Povećana važnosti ekološke proizvodnje, proizvodnje ljekovitog i aromatičnog bilja i proizvoda • Razvoj sektora voćarstva, povrćarstva, stočarstva te proizvodnje ljekovitog i ukrasnog bilja • Porast potražnje za visokokvalitetnim autohtonim i zdravim, ekološkim proizvodima • Dobre mogućnosti za razvoj stočarstva • Povoljne mogućnosti za ekološko stočarstvo • Mogućnost transfera znanja i tehnologija • Mogućnost diversifikacije poljoprivrednih djelatnosti • Dobri klimatski uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju • Primjena novih tehnoloških dostignuća može podići konkurentnost poljoprivrede 	<ul style="list-style-type: none"> • Sve veći pritisci na okoliš (tlo, zrak, vodu) • Klimatske promjene • Energetska nesigurnost • Narušena bioraznolikost • Pojava bolesti koje mogu utjecati na domaću i potrošnju i izvoz • Loše stanje / iscrpljenost tla • Opasnost od devastacije prostora (neplanskom i neodrživom gradnjom i razvojem) • Opasnost od ekstenzivnog i neplaniranog korištenja prirodnih resursa • Gubitak identiteta ruralnih krajeva • Neusklađenost zakonskih regulativa sa potrebama gospodarstva • Emigracija mladih i obrazovanih iz ruralnih sredina • Depopulacija • Mijenjanje vizualnog identiteta ruralnih/seoskih sredina • Nepovjerenje u interesne oblike udruživanja • Nelojalna konkurencija (jeftin uvoz) • Pritisak strane konkurencije na nespemne domaće proizvođače • Gubitak potencijalnog tržišta uslijed zaostajanja za konkurencijom • Smanjenje šumskog područja zbog izgradnje • Nedovoljno uključivanje ranjivih skupina u društvu

- Potpora umrežavanju i povezivanju proizvođača i prerađivača u zadruge i klastere
- Očuvana tradicija prodaje lokalnih proizvoda putem tržnica, potencijal za razvoj turizma i povećanje kvalitete života u ruralnom prostoru
- Interes za očuvanjem autohtonih pasmina (konja, goveda, magaraca, itd.)
- Veliki potencijal i mogućnost uzgoja i racionalnog korištenja divljači
- Visoki stupanj bio raznolikosti zbog strukture prirodnih šuma
- Šumska područja s velikim potencijalom za lovni turizam
- Mogućnost korištenja lovstva u turističke svrhe
- Razvoj novih tehnologija – nova rješenja u energetici (obnovljivi izvori energije)
- Mogućnost razvoja sela kao atraktivne destinacije za življenje i rad
- Mogućnost razvoja sela kao atraktivne turističke destinacije
- Mogućnost integracije agrikulturnog identiteta područja u turističku ponudu
- Mogućnost diversifikacije ponude u malom i srednjem poduzetništvu
- Bogatstvo i atraktivnost lokalne gastronomije te mogućnost brendiranja gastronomskih lokalnih proizvoda
- Unaprjeđenje cirkularne ekonomije
- Unaprjeđenje života u zajednici stvaranjem energetske neovisnosti
- Mogućnost stvaranja gospodarskih prilika i razvoja održivom gradnjom
- Mogućnost razvoja u ICT sektoru

--	--	--

Prilog 5.

Tablica 19: Rezultati provedbe LRS-a u razdoblju 2014. – 2022. i provedbe drugih projekata; Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.

Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.						
Naziv projekta	Izvor financiranja projekta	Ukupni iznos projekta, kn	Iznos učešća LAG-a, kn	Razdoblje provedbe projekta	Uloga LAG-a u provedbi projekta [upisati nositelj ili partner ili ostalo]	Rezultati i pokazatelji [upisati rezultat projekta i pokazatelje projekta]
„Domaće od malih nogu“	EPFRR, Podmjera 19.3.“Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“- tip operacije 19.3.2. „Provedba projekata suradnje“	93.324,727	14.757,117	Travanj 2019.- travanj 2021.	PARTNER	<p>Projektom su stvoreni preduvjeti za povećanje potrošnje te uvođenje novih namirnica i proizvoda lokalnih poljoprivrednih proizvođača u odgojno-obrazovne ustanove na području Istarske županije čime je ostvaren opći cilj projekta.</p> <p><u>Ostvareni mjerljivi rezultati:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -izrađena Studija o mogućnostima povećanja potrošnje i uvođenja novih namirnica i proizvoda lokalnih poljoprivrednih proizvođača u odgojno-obrazovne ustanove - predložene su konkretne smjernice i modeli temeljeni na analizama, istraživanjima i stanju u praksi, za povećanje potrošnje i uvođenje novih namirnica i proizvoda lokalnih proizvođača u odgojno-obrazovne ustanove Istarske županije, a potencijalno i na sve ostale ustanove koje pružaju uslugu prehrane -kuharsko osoblje educirano je o korištenju i dostupnosti sezonskih namirnica te načinima pripreme sa ciljem očuvanja nutritivnih vrijednosti, a prilagođene djeci predškolskog i školskog uzrasta

						-djeca su upoznata sa procesom proizvodnje hrane, radom lokalnih proizvođača, tradicijskim načinima pripreme hrane i lokalnim proizvodima, prednostima konzumacije voća i povrća te usmjerena na odabir zdravih, sezonskih i lokalnih proizvoda i namirnica -odgajatelji, učitelji i roditelji usvojili su nova znanja o važnosti zdrave prehrane te načinima stvaranja pozitivnog odnosa prema hrani od najranije dobi
„Umrežavanje i integriranje partnera LAG-a Južna Istra i GAL-a Terre dei Trulli e di Barsento“ (priprema projekta suradnje)	EPFRR, podmjera 19.3.“Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“- tip operacije 19.3.1. „Priprema aktivnosti projekta suradnje“	7.212,832	7.212,832	Veljača-listopad 2019.	NOSITELJ	LAG je organizirao sastanak kod talijanskog LAG-a domaćina te su provedene aktivnosti vezane uz promidžbu i vidljivost aktivnosti pripreme projekta suradnje (izrađeno je 100 komada promotivnih materijala).
KulTerra- Revitalizacija istarskih kaštela Morosini – Grimani i Petrapilosa	Europski fond za regionalni razvoj <i>Operativni program</i> <i>Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. (OPKK).</i>	2.998.842,541	10.989,448	01.12.2016.-1.06.2019.	PARTNER	Cilj projekta bila je rekonstrukcija dvaju spomenika kulture, razvoj kulturnih, edukativnih i prezentacijskih sadržaja unutar kaštela, uspostava i postav zbirke oružja Ferlin unutar kaštela Morosini – Grimani, prezentacijski centar autohtonih prehrambenih proizvoda – kušaona Središnje Istre unutar Kaštela Morosini – Grimani. Rezultati: - obnovljen Kaštel Morosini Grimani i Kaštel Petrapilosa

						<ul style="list-style-type: none"> - ureden izložbeni prostor - uspostavljena suvernimica - uspostavljen prezentacijski centar
„Male ruke protiv šporke muke I.“	Grad Vodnjan-Dignano	3.933,858	3.933,858	01.06.2016.-01.10.2016.	NOSITELJ	<p>Temeljni cilj projekta je edukacija djece i mladeži o važnosti zaštite prirode i okoliša te ostalim segmentima održivog razvoja i poticanje djece i mladeži da preuzmu odgovornost za održivi razvoj društva kroz prezentaciju raznolikih mogućnosti i dobrobiti koje iz toga mogu imati</p> <p>Ostvareni rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organiziran posjet farmi koza te održana radionica izrade sireva - organiziran eko sajam „Zeleni Vodnjan“ - educirano 200 učenika i nastavnika - uključeno 50 djece predškolske dobi (vrtić Petar Pan) - uključeno 5 volontera u provođenje aktivnosti - tiskano 250 letaka i promo materijala - osigurana vidljivost projekta kroz tiskane materijalne, mrežnu stranicu i medijske nastupe
„Male ruke protiv šporke muke II.“	Grad Vodnjan-Dignano <i>Javni natječaj za financiranje programa, projekata, manifestacija i</i>	3.795,872	3.795,872		NOSITELJ	<p>Održana je interaktivna edukativna radionica za polaznike dječjeg vrtića u Peroju kroz priče i igre te uporabom zabavnih rekvizita.</p> <p>Na zabavan i uzrastu prilagođen način upoznati su s važnošću zaštite okoliša te s pojmom reciklaže i odvojenog prikupljanja otpada. Organizirane su igre na temu ekologije, likovna radionica te su korištena</p>

	<i>aktivnosti od interesa za opće dobro koje provode udruge i druge neprofitne organizacije na području Grada Vodnjan-Dignano</i>			01.travnja-15.prosinca 2020		<p>didaktička pomagala i igračke. Na taj način educirano je 18 polaznika vrtičke skupine u dobi od 3. godine pa do godine prije polaska u školu.</p> <p>-DV je opremljen dodatnim potrebnim igračkama i pomagalima za svakodnevni rad s djecom korisnicima - Dječjem vrtiću darovana je 1 didaktička gusjenica za igru i 1 interaktivni globus sa raznim dodacima za učenje.</p> <p>- Tiskano je 500 brošura prilagođenih uzrastu.</p> <p>-održana radionica i dječji kutak na manifestaciji „Dani mladog maslinovog ulja“</p>
Formiranje „zelene“ svijesti o važnosti održivog razvoja i očuvanja prirode ruralnog područja	<i>Istarska županija, Javni poziv za financiranje projekata/programa udruga u okviru javnih potreba poljoprivrede, šumarstva, lovstva, ribarstva i vodoprivrede Istarske županije za 2020. godinu</i>	663,614	663,614	01.travnja-15. prosinca 2020.	NOSITELJ	<p>Temeljni cilj projekta je edukacija djece o važnosti zaštite prirode i okoliša te ostalim segmentima održivog razvoja i poticanje djece da preuzmu odgovornost za održivi razvoj društva kroz prezentaciju raznolikih mogućnosti i dobiti koje iz toga mogu imati.</p> <p><u>Ostvareni rezultati:</u></p> <p>-Kroz projekt povećana je svijest kod najmlađih članova zajednice o važnosti ekologije, održivog razvoja, reciklaže i korištenja obnovljivih izvora energije.</p> <p>-Izrađeno je 600 komada edukativnih slikovnica/bojanki na temu ekologije, održivog razvoja i reciklaže koje su podijeljene polaznicima dječjih vrtića na području LAG obuhvata.</p>

Edukativno-osjetilni park Galižana	Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva iz Fonda gradova i općina i Grada Vodnjana <i>Natječaj za male projekte u zajednici: Mali projekti za bolje sutra"</i>	1.990,842	1.990,842	01.08.-01.10.2016.	NOSITELJ	Cilj projekta bio je urediti okoliš kao edukativno-osjetilni park koji bi maksimalno potaknuo djecu na istraživanje svijeta oko sebe, s naglaskom na poticaje iz prirode koji najviše mogu pobuditi i motivirati sva dječja osjetila na radoznalost, igru i učenje kao glavnim okosnicama dječjeg razvoja. <u>Ostvareni rezultati:</u> -uređeno je dvorište oko dječjeg vrtića Petar Pan u Galižani na način da je u jednom dijelu dvorišta zasađeno mediteransko bilje dok je u drugom dijelu dvorišta postavljeno novo kombinirano igralo za djecu -mediteransko bilje nabavljeno je u obliku donacije a sadnju su izvršila sama djeca uz pomoć roditelja -održana je edukativna radionica-igrokaz za mališane DV i jaslica Galižane pod nazivom „Nemoj biti šporkulja“, u kojoj su djeca kroz igru educirana o važnosti očuvanja prirode i načinu razvrstavanja otpada
---------------------------------------	--	-----------	-----------	--------------------	----------	--

Prilog 6.

Literatura

- Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.-2027.
- Strategija razvoja poljoprivrede do 2030.
- Nacionalna razvojna strategija RH do 2030.
- Lokalna razvojna strategija LAG-a Južna Istra za razdoblje 2014. - 2020. (s produžetkom trajanja do 2022.)
- Uputa za izradu LRS i LAG intervencija 2023. - 2027.
- Evaluacija LEADER-a/CLLD-a, Smjernice; Europska komisij

